

JHMB OD NOVEMBRA Z NOVIM DIREKTORJEM

PREBERITE ŠE:

Sončna elektrarna na Energetiki Maribor

Donacija defibrilatorja za glavno avtobusno postajo

Začetek izgradnje 24 kilometrov kanalizacije v štirih KS

Sto dvajset let vodooskrbe Maribora

Pogrebno podjetje Maribor že 10 let vodi združenje ASCE

Prizadevamo si za zero waste skupnost

KAZALO

- 3 JHMB OD NOVEMBRA Z NOVIM DIREKTORJEM
- 4 »SINERGIJE LAHKO DOSEŽEMO LE SKUPAJ«
SKUPINA JHMB SODELOVALA NA KARIERNEM SEJMU
- 5 V PRVEM LETU DELOVANJA JHMB ŽE PRVI KONKRETNI REZULTATI
- 6 PROMOCIJA ELEKTRIČNIH VOZIL PODJETIJ IZ SKUPINE JHMB
- 7 NOVOSTI V PRAZNIČNI OKRASITVI MARIBORA
OKROGLA MIZA O SOOČANJU KOMUNALE S KORONAKRIZO
- 8 DIGITALNA PREOBRAZBA V KOMUNALI IN SKUPINI JHMB
- 9 POD OKRIJLE JHMB PREHAJA TUDI ŠPORT MARIBOR
OKTOBRA SKUPINSKI POHOD NA POHORJE
- 10 SONČNA ELEKTRARNA NA ENERGETIKI MARIBOR
- 11 DONACIJA DEFIBRILATORJA ZA GLAVNO AVTOBUSNO POSTAJO
VSTOP V NOVO ZIMSKO SEZONO OB OBILICI SNEGA
- 12 ZAČETEK IZGRADNJE 24 KILOMETROV KANALIZACIJE V ŠTIRIH KS
STE ŽE SREČALI NOVEGA E-POMETAČA V MESTU?
- 13 STO DVAJSET LET VODOOSKRBE MARIBORA
- 14 POGREBNO PODJETJE MARIBOR ŽE 10 LET VODI ZDRUŽENJE ASCE
- 16 PRIZADEVAMO SI ZA ZERO WASTE SKUPNOST
- 18 OŽIVLJANJE OČARLJIVIH ZGODOVINSKIH PREHODOV PROTI DRAVI
- 19 NAJVIŠJI OBJEKT V MARIBORU – ZNAMENITI DIMNIK ENERGETIKE
- 20 »ČE IMAMO ČAS, Z VESELJEM ZAPELJEMO VSAKEGA, KI TO ŽELI«
- 21 ZA AKTUALNO ZIMSKO SLUŽBO 1,3 MILIJONA
- 22 E-POSLOVANJE IN E-HRAMBA V PODJETJU MARIBORSKI VODOVOD
- 23 TROJČEK TEKMOVANJ POD POHORJE PRIVABIL 15.000 GLEDALCEV
- 24 ENKRATNO JE STVARI UPORABLJATI VEČKRATNO
- 25 OD OKTOBRA BREZPLAČNI MESTNI AVTOBUSI ZA STAREJŠE
- 26 CENTER ZA AVTOMATSKO VODENJE PROMETA NA NOVI LOKACIJI
- 27 CVETLIČARNA ARALIJA SE PREDSTAVI
NADGRADNJA APLIKACIJE MESTO SPOMINA
- 28 »ZAME JE BILA ČAST, DA SEM LAHKO POMAGAL POLICIJI«
- 29 ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG SODELAVCEV NAM JE NA PRVEM MESTU
- 30 DUŠKO JE NAŠ EKO JUNAK
SNAGI CERTIFIKAT DRUŽBENO ODGOVOREN DELODAJALEC
IN PRIZNANJE ŽKG
- 31 KRIZANKA

POVEZANI

Interno glasilo Javnega holdinga Maribor

in podjetij Energetika Maribor, Nigrad, Mariborski vodovod, Marprom, Pogrebno podjetje Maribor in Snaga

Številka 3 / december 2021

Izdajatelj: Javni holding Maribor

Urednik: Miha Rubin

Uredniški odbor: Sanja Androič, Irena Bartok, Darja Lampret, Dejan Pukšič, Miha Rubin, Tine Šalamon

Priprava besedil: Sanja Androič, Irena Bartok, Bojan Erker, Lidija Ferk, Darja Lampret, Dejan Pukšič, Miha Rubin, Rok Sabo

Fotografije: arhiv podjetij Energetika Maribor, Nigrad, Mariborski vodovod, Marprom, Pogrebno podjetje Maribor in Snaga, Jože Kokol, Lidija Ferk, Christian Fluher, MP produkcija, Igor Unuk, Pokrajinski arhiv Maribor

Tisk: Design Studio, d. o. o.

UVODNIK

Prihod na mesto direktorja Javnega holdinga Maribor (JHMB) zame predstavlja velik izziv, saj gre za zelo pomembno družbo, skupaj s šestimi povezanimi podjetji pristojno za gospodarske javne službe in še druge nepogrešljive dejavnosti v mestu in okolici. Vodenje takšne družbe vidim kot zelo odgovorno nalogo, ki za doseganje želenih sinergijskih učinkov zahteva veliko usklajenega delovanja. Zato si bom prizadeval za dobro sodelovanje s sodelavci znotraj JHMB in pridruženih podjetij, z vodstvom Mestne občine Maribor in vsemi ostalimi akterji.

Po prvih srečanjih z zaposlenimi v JHMB in tudi direktorji povezanih podjetij ugotavljam, da gre za strokovno zelo usposobljeno in pozitivno naravnano ekipo. Veseli me, da se nam je kmalu po začetku mojega direktorskega mandata pridružila še skupina dodatnih sodelavcev iz povezanih podjetij, saj bomo s to kadrovsko okrepitevijo, ki najverjetneje ni zadnja, lahko še uspešneje izpolnjevali poslanstvo JHMB.

Za našo družbo bo zelo pomemben datum 1. februar 2022, ko bo predvidoma vzpostavljena nova organizacija delovanja JHMB. Ta cilj bomo poskušali doseči v načrtovanih okvirjih in verjamem, da bomo pri tem uspešni. Prav tako pa tudi pri drugih zastavljenih ciljih, kot so konsolidacija dejavnosti posameznih podjetij, širitev Skupine JHMB s priključevanjem novih članov (Šport Maribor), okrepitev delovanja v regiji, izboljšanje prepoznavnosti JHMB itd.

Eden od projektov, ki lahko prispeva k temu, je tudi naše skupno interno glasilo. V tokratni številki vam znova ponujamo veliko informacij o delovanju JHMB in pridruženih podjetij, ki so letos nadaljevala z uspešnim delom in uresničila vrsto projektov, namenjenih izboljšanju kakovosti življenja v našem mestu.

Tokratna številka glasila Povezani je izšla tik pred koncem leta, zato ob tej priložnosti želim vsem zaposlenim prijetne božične praznike in srečno ter uspešno leto 2022 tako v zasebnem kot poklicnem življenju. V slednjem so pred nami številni novi izzivi, s katerimi se bomo spopadli skupaj in si prizadevali, da bomo tudi v novem letu dosegali dobre rezultate. Hvala vsakomur posebej za izjemno delo v 2021 in povabilo k zavzetemu pristopu tudi v 2022.

Andrej Rihter,
direktor JHMB

JHMB OD NOVEMBRA Z NOVIM DIREKTORJEM

Vodenje Javnega holdinga Maribor (JHMB), družbe za izvajanje strokovnih in razvojnih nalog na področju gospodarskih javnih služb, je 8. novembra letos prevzel novi direktor mag. Andrej Rihter, ki je takrat nastopil petletni mandat. Nadzorni svet (NS) ga je na položaj direktorja imenoval 29. oktobra po uspešno izvedenem postopku javnega razpisa, v katerem je obravnaval tri vloge.

»Pri izbranem kandidatu, g. Rihterju, gre za direktorja z bogatimi vodstvenimi izkušnjami, ki prihaja iz velikega gospodarskega sistema, kamor lahko uvrstimo tudi JHMB. Po opravljeni implementaciji modela organiziranosti JHMB slednjega čakajo številni novi izzivi v smislu optimizacije tako relacij s pridruženimi podjetji kot posameznih poslovnih procesov. Verjamem, da bo g. Rihter glede na svoje reference pri njihovem premagovanju uspešen,« je odločitev utemeljil predsednik NS JHMB **Boris Novak**.

Prvotna direktorica **Lidija Pliberšek**, ki je JHMB vodila od ustanovitve do popolnoma operativnega delovanja, je po spremembi na direktorskem mestu glede na svoje strokovno znanje in kompetence ostala v ožjem vodstvenem timu JHMB kot svetovalka novega direktorja. »Po-membno je, da JHMB še naprej ostaja prvi partner mestu in da še naprej soustvar-

jamo in proaktivno uresničujemo njegovo razvojno vizijo. Pozitivni učinki združevanja podjetij so rezultat skupnih prizadevanj tako zaposlenih kot direktorjev povezanih družb in Mestne občine Maribor,« je izpostavila Lidija Pliberšek.

Primopredaja vodenja JHMB je bila opravljena v dobri poslovni kondiciji, saj je Skupina JHMB tretje četrtletno obdobje pred pričetkom zimske sezone sklenila z 1,1 milijona evrov dobička. »Moj prvi vtis je zelo pozitiven. Po prvih dneh vodenja JHMB, ki sem ga prevzel na 432. dan od ustanovitve, in uvodnih razgovorih z ekipo, ki je vzpostavila operativno delovanje JHMB, namreč ugotavljam, da je bilo doslej opravljeno izjemno delo za zagotovitev skupne podpore povezanim podjetjem in dolgoročnega poslovnega načrtovanja ter doseganja sinergij,« je prve vtise strnil **Andrej Rihter**. ✓

JHMB v zadnje četrletje v razširjeni zasedbi

S 15. novembrom je bila na JHMB prenesena tretja skupina zaposlenih s povezanih podjetij, ki je štela skupno 10 sodelavcev s področij informacijske tehnologije, strateškega komuniciranja in marketinga, financ in računovodstva ter nabave. Na JHMB so prešli z Energetike Maribor, Mariborskega vodovoda, Marproma, Nigrada in s Snage. Skupno število sodelavcev JHMB se je s tem povečalo na 92. Eden od glavnih izzivov je trenutno nova organizacija JHMB s kadrovskega in procesnega vidika, ki bo predvidoma zaživela 1. februarja 2022.

Andrej Rihter je po nastopu mandata obiskal vse pisarne na JHMB in se predstavil sodelavcem.

»SINERGIJE LAHKO DOSEŽEMO LE SKUPAJ«

Andrej Rihter, diplomirani inženir tehnologije prometa in magister znanosti s tega področja, je bil pred prihodom na Javni holding Maribor vrsto let zaposlen na Pošti Slovenije (PS); nazadnje je bil tam kot član posloводства do avgusta letos odgovoren za investicije in nabavo, globalno logistiko in poprodajne aktivnosti, povezane z Intereuropa, ter za poslovanje hčerinskih družb PS Logistika in Invalidsko podjetje Pošte Slovenije. Ob prihodu na mesto direktorja je odgovoril na nekaj vprašanj o poslanstvu JHMB in svojem načinu dela.

Ustanovitev JHMB ima več ciljev, kateri so po vašem mnenju ključni?

Na prvem mestu mora biti zadovoljstvo meščank in meščanov s storitvami Skupine JHMB. Če pogledamo z vidika procesa dela, pa je treba podjetja iz skupine razbremeniti v segmentu, kjer bi se morala ukvarjati z določenimi aktivnostmi, ki niso njihov temeljni proces. Zakaj bi se poglobljala denimo v nabavo, če so tista področja, kjer so strokovnjaki, energetika, avtobusni promet ali vodooskrba? Zdaj lahko v podjetjih vso energijo usmerijo v gospodarske javne službe, ki jih obvladajo, podporne službe pa so skupne in s svojim strokovnim delom v imenu in za

račun podjetij iz portfelja prispevajo k dvigu kakovosti delovanja.

Kaj lahko od nove organiziranosti na področju javnih služb pričakujejo občani?

Poskušali bomo izboljšati kakovost storitev zanje, ki jih bomo zagotavljali po sprejemljivih cenah. Kolikor bo le mogoče, bomo stremeli k temu, da se ne bodo dražile. Ker gre za javna podjetja, ne smemo zasledovati zgolj ekonomske logike. Treba je imeti na tehtnici kakovost, zadovoljstvo, cene in seveda delno tudi ekonomsko logiko, da ne ustvarjamo minusa. Cene energentov so v zadnjem času izjemno hitro rasle, vendar moramo storiti vse, da bi posledice teh gibov čim bolj obvladali.

Do sprememb je prišlo tudi v nadzornem svetu JHMB; kakšen je vaš odnos z novim predsednikom Borisom Novakom?

Zavedam se, da sem sklenil mandatno pogodbo z nadzornim svetom, ki me lahko kadarkoli odpokliče, če ne bom dobro vodil podjetja. Z Borisom Novakom sva v preteklosti zgledno sodelovala v upravi Pošte Slovenije in verjamem, da bo enako tudi na novi poslovni poti. Vesel sem, da sem dobil priložnost v JHMB in se zelo dobro zavedam tako svojih pristojnosti kot odgovornosti.

Kako pomembna bo pri vašem delu širša podpora (lokalne) politike?

Sam nimam političnih povezav, kajti če delaš v gospodarstvu, posebej v podjetjih v javni lasti, moraš sodelovati z vsemi. V končni fazi različni organi na lokalni ali državni ravni odločajo o pomembnih zadevah. Moje osebno stališče do politike je lahko takšno ali drugačno, a ne glede na to komuniciram z vsemi, če gre za dobrobit podjetja, uporabnikov in poslovnih partnerjev. Sinergije in blaginjo lahko dosežemo le skupaj, če komuniciramo in sodelujemo, zato nikoli nisem bil izključevalen. Sem empatičen in stremim k temu, da ohranjam visoko integriteto, etiko in moralo. ✓

SKUPINA JHMB SODELOVALA NA KARIERNEM SEJMU

Vsa podjetja iz Skupine Javnega holdinga Maribor so se jeseni predstavljala na virtualnem kariernem sejmu za srednješolce, ki ga je Fundacija za izboljšanje zaposlitvenih možnosti Prizma v sodelovanju s partnerji pripravila na skupni spletni platformi. Dijaki so lahko virtualne stojnice obiskali od 22. do 28. novembra, ko so se med drugim lahko podrobno seznanili z deficitarnimi poklici in poklici prihodnosti. Kar nekaj teh poklicev opravljajo tudi sodelavci podjetij iz Skupine JHMB.

Ta je na kariernem sejmu sodelovala z opisi dejavnosti podjetij (predvsem gospodarskih javnih služb), galerijo fotografij in videoposnetkov in tudi s seznamom prostih delovnih mest. Na tem so (bili) vzdrževalec toplotnih naprav (Energetika Maribor), voznik avtobusa in mehanik (Marprom), strojnik težke gradbene mehanizacije in komunalni voznik (Snaga), elektromonter (Nigrad), monter vodovodnih naprav, električar-energetik (Mariborski vodovod), pogrebnik in cvetličar (Pogrebno podjetje Maribor).

Dijaki so lahko sicer na virtualnem sejmu poklicev in izobraže-

vanja v devetih tematskih »dvoranah« spoznali skupno 128 razstavljavcev – delodajalcev, visokošolskih ustanov in podpornih organizacij za mlade. Med drugim sta jim bili na razpolago tudi Karierna svetovalnica za pogovore v živo s kariernimi svetovalci in Živa knjižnica za pogovore s predstavniki poklicev. ✓

Ekipa direktorjev podjetij iz skupine JHMB ob prvem letu delovanja.

V PRVEM LETU DELOVANJA JHMB ŽE PRVI KONKRETNI REZULTATI

Drugega septembra letos je minilo natanko leto dni, odkar je bil z vpisom v sodni register ustanovljen Javni holding Maribor, ki je pod skupno streho združil Energetiko Maribor, Mariborski vodovod, Marprom, Nigrad, Pogrebno podjetje Maribor in Snago. V prvem letu delovanja je opravil vrsto nalog na različnih področjih, eden od ključnih mejnikov pa je bil uspešen prenos zaposlenih s pridruženih podjetij na JHMB. Čeprav je slednji šele s tem februarja letos postal polno operativen, so že vidni prvi konkretni rezultati.

Med njimi so uskladitev investicijskega cikla vseh podjetij iz Skupine JHMB; celovita obravnava javne infrastrukture in s tem doseganje maksimalnega učinka ob enkratnem posegu v prostor; razvoj in uveljavitev blagovne znamke JHMB; sprejetje Etičnega kodeksa JHMB; začetek postopkov skupne nabave pridruženih podjetij; skupen komunikacijski nastop vseh pridruženih podjetij; konsolidacija lastništva v Pogrebno podjetju Maribor in Nigradu; začetek aktivnosti za uvedbo skupne položnice in vzpostavitev Centra za pomoč in podporo uporabnikom (CPPU). Prvi korak na poti do CPPU je bila združitev centrov za pomoč odjemalcem Nigrada in Energetike na JHMB.

V minulih mesecih je Skupina JHMB v

*»Ustanovitev holdinške družbe je ena od ključnih potez za razvojni preboj Maribora.«
Saša Arsenovič*

vlogi generalnega pokrovitelja tudi podprla organizacijo nekaterih prepoznavnih dogodkov v Mariboru, kot sta bila Festival Lent in svetovni pokal v spustu z gorskimi kolesi. Tako so podjetja s svojimi javnimi storitvami, kot so skrb za odpadke, pitno vodo, prevoz, cestne zapore itd., omogočila optimalno izvedbo omenjenih prireditev

z infrastrukturnega vidika. Za mariborsko kritično infrastrukturo pod okriljem JHMB oziroma pridruženih podjetij sicer skrbi več kot 1000 sodelavcev, ki vsakodnevno zagotavljajo osnovne pogoje za kakovostno življenje v mestu in okolici.

»Glavni namen ustanovitve JHMB je bil povezati podjetja, ki izvajajo gospodarske javne službe, in optimizirati njihove podporne službe brez zmanjšanja števila zaposlenih, da bodo nudile čim boljše strokovno podporo pridruženim podjetjem. To sedaj že zagotavljamo, pri čemer najboljše prakse s posameznih podjetij prenašamo na raven Skupine JHMB,« je ob prvi obletnici JHMB povedala tedanja direktorica **Lidija Pliberšek**.

»Ustanovitev holdinške družbe je ena od ključnih potez za razvojni preboj Maribora. Zato ustanovitev holdinga, da trajno izboljšamo kakovost bivanja vseh Mariborčank in Mariborčanov. Brez konsolidiranih, močnih in učinkovitih javnih podjetij mesto tega ne more doseči. Pripravljeni smo, da se soočimo z izzivi prihodnosti. JHMB je tisti, ki prevzema osrednjo vlogo pri transformaciji Maribora v podnebno nevtravno mesto, pri prehodu v zeleno in digitalno,« je poudaril župan Mestne občine Maribor **Saša Arsenovič**. ✓

PROMOCIJA ELEKTRIČNIH VOZIL PODJETIJ IZ SKUPINE JHMB

Mestna občina Maribor se je v letu 2021 znova pridružila Evropskemu tednu mobilnosti (ETM), ki je med 16. in 22. septembrom ponudil pester nabor aktivnosti s ciljem spodbujanja trajnostne mobilnosti. ETM je letos praznoval 20 let, Maribor pa je kot eno od redkih slovenskih mest pri tem projektu doslej sodeloval prav vsako leto. V tokratni program so bile vključene tudi različne aktivnosti podjetij iz Skupine Javnega holdinga Maribor.

Jubilejni ETM nas je nagovarjal s sloganom »Živi zdravo. Potuj trajnostno«, pod katerim smo v Mariboru večino aktivnosti izpeljali v središču mesta na Glavnem trgu. Marprom je ponujal vse informacije o brezplačnem prevozu na klic z mini vozili Maister, uporabi mobilne aplikacije za nakup avtobusnih vozovnic in brezplačnem prevozu z mestnimi avtobusi za upokojenke, invalide, vojne veterane in starejše od

65 let. Poleg tega sta se Marprom in Snaga 20. septembra priključila predstavitvi električnih vozil, ki so trenutno v uporabi za izvajanje javnih služb – to so manjši električni avtobus Feniksbus, vozila Maister in Snagin električni pometalni stroj.

Snaga je ob tem sodelovala še na delavnicah za dijake, ki jih je 21. septembra na Glavnem trgu organizirala Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in

arhitekturo Univerze v Mariboru v sodelovanju z MO Maribor. Na njih je dijakom predstavila, kako izvaja optimiranje poti odvoza odpadkov, in razstavila novo smetarsko vozilo, ki vozi na okolju prijazno gorivo – stisnjen zemeljski plin.

Ker je eden od namenov ETM sprememba potovalnih navad, je bil v času od 16. do 26. septembra Glavni (Stari) most čez Dravo zaprt za avtomobile. Poleg pešcev in kolesarjev – slednji so bili preusmerjeni na vozišče – so most lahko prečkali samo avtobusi mestnega potniškega prometa, taksiji in intervencijska vozila. Takšen prometni režim na Glavnem mostu je v prihodnje ena od možnih trajnih rešitev, saj si MO Maribor prizadeva za umikanje avtomobilskega prometa iz mestnega jedra. ✓

Predstavitve električnih vozil za izvajanje javnih služb na Glavnem trgu.

Snaga je sodelovala tudi na delavnicah za dijake.

NOVOSTI V PRAZNIČNI OKRASITVI MARIBORA

Maribor je 26. novembra dobil praznično podobo: omenjenega dne je namreč zasijala praznična mestna razsvetljava, odprli smo Božično tržnico na Glavnem trgu in gostinske hišice na Trgu Leona Štuklja. Prav tako je zaživelo priljubljeno Vilinsko mesto. Koordinator programskih vsebin Čarobnega Maribora je Zavod za turizem Maribor, za praznično okrasitev je poskrbela Mestna občina Maribor s podporo Nigrada, za organizacijo darilne tržnice pa Snaga. Med letošnjimi novostmi so božični vrtljak in vožnje s

kočijo ter okrasitev Vojašniškega trga in Magdalenskega parka.

»Za vse meščanke, meščane in obiskovalce mesta smo pričarali Čarobni Maribor. Uredili in okrasili smo tudi koticke mesta, ki so bili pred tem temni in s svojim videzom niso vabili k obisku. Kljub situaciji, v kateri smo, verjamem, da se boste v našem mestu počutili dobro. Skupaj z ekipo, ki je zadnje mesece intenzivno pripravljala program in okrasitev mesta, smo naredili vse, da bo obisk Čarobnega Maribora predvsem varen in prijeten za vse,« je poudaril župan MO Maribor **Saša Arsenovič**. ✓

OKROGLA MIZA O SOOČANJU KOMUNALE S KORONAKRIZO

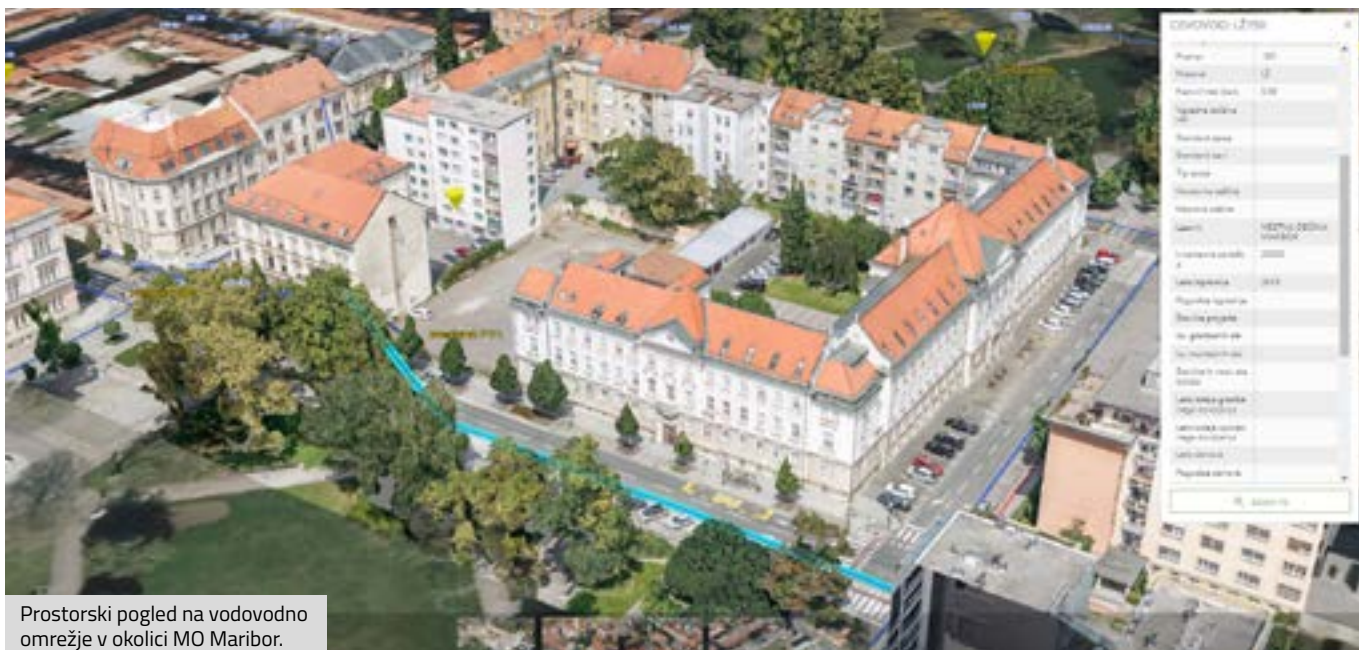

V okviru jubilejne 10. Konference komunalnega gospodarstva, ki jo je v Podčetrtku organizirala Zbornica komunalnega gospodarstva (ZKG), se je 23. septembra odvila okrogla miza z aktualnim naslovom Epidemija nam je nastavila ogledalo. Gostje omizja so bili predsednik ZKG in direktor podjetja Vodovodi in kanalizacija Nova gorica Miran Lovrič, župan občine Podčetrtek in predsednik Skupnosti občin Slovenije Pe-

ter Misja, poveljnik Civilne zaštite RS Srečko Šestan in antropolog dr. Dan Podjed, razpravo pa je povezovala Lidija Pliberšek z Javnega holdinga Maribor.

Konferenca komunalnega gospodarstva predstavlja osrednji strokovni dogodek na področju komunalne dejavnosti v Sloveniji, pri obravnavanih temah pa letos ni bilo moč zaobiti problematike koronavirusa. V času koronakrize smo namreč dobera spoznali, da četudi se javno življenje ustavi, se komunala ne sme. So pa morala številna komunalna podjetja opravljanje svojih dejavnosti v zadnjem obdobju nenehno prilagajati vladnim odlokom oziroma v njih predpisanim ukrepom za zajezitev širjenja novega koronavirusa.

O vsem tem je tekla beseda na okrogli mizi Epidemija nam je nastavila ogledalo, kjer so bile omenjene tudi inovativne rešitve podjetij pri delovanju v težavnih okoliščinah. Razprava se je iztekla v optimističnem ozračju in ob prepričanju, da se bomo tudi v prihodnje zmogli prilagoditi razmeram in bomo tako še naprej izvajali temeljne komunalne dejavnosti na ustrezni kakovostni ravni. ✓

Prostorski pogled na vodovodno omrežje v okolici MO Maribor.

DIGITALNA PREOBRAZBA V KOMUNALI IN SKUPINI JHMB

Ena od tem letošnje Konference komunalnega gospodarstva je bila tudi digitalizacija v komunali. Kot člani Skupine Javnega holdinga Maribor smo s prispevkom Komunalna v digitalni dobi sodelovali zaposleni iz Mariborskega vodovoda. Omenjena tema je zelo aktualna tudi pri delovanju celotne Skupine JHMB, saj lahko krovna družba in povezana podjetja z digitalizacijo dosežejo izjemne učinke.

Sektor komunale zagotavlja ključne strateške storitve, omogoča blaginjo, varnost, zdravje in dobro počutje prebivalstva, podvržen pa je tudi mnogim spremembam in tveganjem, ki se v okolju pojavljajo in vplivajo na pričakovanja deležnikov. Digitalne tehnologije so pri razvoju komunale v veliko pomoč, saj ponujajo storitve, ki doslej še niso bile mogoče. Internet stvari, umetna inteligenca, napredne mobilne storitve in druge nove tehnologije predstavljajo skoraj neomejene možnosti razvoja. Digitalna preobrazba komunale zajema skoraj vse procese pri delu in poslovanju, omogoča kakovostnejše in zanesljivejše storitve uporabnikom, lažje upravljanje in nadzor lastnikom ter vzpodbuja trajnostne učinke.

Če zavrtimo čas za nekaj deset let nazaj, se je zgodba prehoda iz analognega sveta začela z obdobjem informatizacije. Pod informatizacijo razumemo prehod iz ročnega analognega papirnega poslovanja v podporo z računalniškimi rešitvami. Obdobje informatizacije se je v komunali odražalo kot uvajanje računalništva in aplikacij, praviloma šibko povezanih, pa tudi v velikih količinah izpisanih papirjev, skromnih telekomunikacijah in obsežnem ter zamudnem vnašanju podatkov (npr. pri obračunu storitev). Šele z razvo-

jem telekomunikacij, mobilnih in pametnih naprav, povezanih v splet, se je začel proces digitalizacije.

Ta pomeni naslednjo stopnjo in celosten prehod podjetja na digitalne tehnologije. Papirji, redniki in omare izginjajo. Digitalna oblika postaja izvorna in primarna, ročno vnašanje podatkov je minimalno. Delo in dostop do podatkov sta mogoča od kjerkoli. Značilne so množična uporaba naprav, povezanih s spletom, decentraliziranost, velike količine podatkov (»big data«) in oblačne storitve. Digitalizacija omogoča optimizacijo procesov, brezpapirno poslovanje, avtonomizacijo (samodejnost) in povsem nove storitve. Zahteva sistematičen pristop, dobro organizacijo dela, poznavanje procesov, možnosti tehnologij in veščin vodenja ter sodelovanje z vsemi deležniki. Slabosti so odvisnost od tehnologij in tveganja, povezana z informacijsko varnostjo ter zasebnostjo.

Prehod v digitalizacijo imenujemo digitalna preobrazba (transformacija). Epidemija je pripomogla k temu, da je termin digitalna preobrazba med prioritetami in strategijah naše države. Raziskave v tujini kažejo, da so sektorji storitev v procesu intenzivne digitalne preobrazbe, vendar še vedno zaostajajo za drugimi glede na uporabniške izkušnje.

Razlogi so v zastarelih sistemih in kulturi, navadah oziroma notranjem okolju podjetij.

Preobrazba pa ne obsega samo poslovanja z uporabniki; zajema skoraj vse poslovne procese, tako ključne (jedrne) kot zaledne (podporne) procese ne glede na to, ali jih podjetja izvajajo sama ali preko zunanjih izvajalcev. Priporočljivo je, da imamo v podjetjih izdelan podroben katalog poslovnih procesov. Tako je vidno, kateri procesi se izvajajo po organizacijskih enotah, kdo jih izvaja, kakšno prioriteto imajo, ali so notranji ali zunanji, digitalizirani ali ne.

Podjetje mora imeti jasno predstavo o tem, kaj želi, kakšne so možnosti, kaj so prioritete in kako doseči cilje. Med strateškimi cilji podjetja bi zagotovo morala biti tudi digitalizacija. Zelo priporočljivo je, da strategija podjetja vsebuje tudi digitalno strategijo. To je dokument, ki je pri izvajanju digitalne preobrazbe ključen in kaže, kako izvesti preobrazbo, omogoča pa tudi lažje pridobivanje sredstev za digitalizacijo.

Med pomembnimi razlogi za ustanovitve JHMB so tudi sinergije, uporaba istih rešitev in dobrih praks med povezanimi podjetji. Digitalizacija je pri tem gotovo eno izmed ključnih področij.

Eden od digitaliziranih procesov v Mariborskem vodovodu je uporaba pametnih števec. Z zamenjavo uporabniških števec s pametnimi in »drive by« popisom smo povečali učinkovitost popisa števec za šestkrat, delež obračuna po dejanski porabi pa s 15 % na 95 % vseh izdanih računov. Sedaj postopno prehajamo v fazo, kjer števec pri pomembnejših uporabnikih (gospodarstvo, ustanove) na njihovo željo nadgrajujemo na povezane (online) v omrežje podjetja. To bo tudi naša nova

storitev spremljanja sprotne porabe vode. Proces uporabe pametnih uporabniških števcov se vključuje v izgradnjo pametnega vodovodnega omrežja in temelji na vgradnji mreže kontrolnih merilnikov (senzorjev) in ureditvi komunikacij na vodovodnem sistemu. S tem zagotavljamo podatke za optimizacijo, zmanjšanje vodnih izgub in porabe energije ter večjo kakovost vzdrževanja.

Primer, uporaben tudi v drugih podjetjih, je digitalizacija področja računov, s katero želimo doseči brezpapirnost in povečanje učinkovitosti tega procesa. Delež prejetih e-računov dobaviteljev je trenutno že 77 %, kar pomeni, da samo 23 % računov še prejmemo v papirni obliki. Delež izdanih e-računov sedaj obsega mesečno do 17 %. Pre-

obrazba tega procesa je počasnejša, ker je odvisna od navad uporabnikov.

Storitve komunale se v največji meri izvajajo na terenu. Mobilno poslovanje omogoča pri tem bistven napredek. Digitalne tehnologije zagotavljajo mobilni dostop do podatkov katastrskih evidenc, dokumentnega ali proizvodnega informacijskega sistema (ERP). Zaposleni v operativi za vpogled v evidence uporabljajo mobilnik. Papirne karte so opuščene. Obvladovanje prostora s sodobnimi napravami za zajemanje podatkov, kot so brezpilotni letalniki, 3D-skenerji, satelitski posnetki in IoT naprave, so podlaga za še kakovostnejše storitve komunale. Napredne tehnologije omogočajo tudi vključevanje v projekte pametnih mest in skupnosti.

Digitalna preobrazba komunale je kom-

pleksen proces, ki zahteva jasno strategijo, polno podporo vodstva, vključevanje zaposlenih in deležnikov, odlično organizacijo in poznavanje procesov, zagotovitev virov in primerno pravno ureditev. Kljub skoraj neomejeni možnosti tehnologij so ključni dejavniki ljudje. Digitalizacija zahteva stalno izobraževanje zaposlenih in stalno vlaganje v razvoj in nove tehnologije.

Kot povsod, so tudi pri izvajanju digitalizacije finančni, kadrovski, tehnološki ... viri omejeni. Zato so pomembne tudi prioritete, kateri procesi imajo prednost pri digitalizaciji. To so zagotovo procesi z uporabniki; zaradi njih podjetja obstajajo, ustvarjajo prihodke in moramo dati prednost njim. Sledijo procesi z našimi lastniki, državo in skupni procesi v Skupini JHMB. ✓

POD OKRILJE JHMB PREHAJA TUDI ŠPORT MARIBOR

Mariborski mestni svet je na seji 18. oktobra potrdil načrtovano dokapitalizacijo družbe Šport Maribor, d. o. o., ki bo potekala v dveh fazah. V prvi bo izpeljana dokapitalizacija s stvarnimi vložki, pri čemer gre za neporavnane zapadle terjatve štirih podjetij – Energetike Maribor, Mariborskega vodovoda, Snage in Nigrada. Zatem bo v drugi fazi Javni holding Maribor, ki je v 100-odstotni lasti Mestne občine Maribor, od-

kupil vse deleže družbe, vključno z deležem MO Maribor.

Tako bo JHMB postal 100-odstotni lastnik Športa Maribor. Glavni cilji, ki jih MO Maribor zasleduje v primeru dokapitalizacije, so povečanje osnovnega kapitala Športa Maribor, v celoti plačane zapadle terjatve omenjenih štirih javnih podjetij in prehod družbe (kot izvajalke lokalne gospodarske javne službe) pod okrilje JHMB. ✓

OKTOBRA SKUPINSKI POHOD NA POHORJE

Vsklopu projekta promocije zdravja na delovnem mestu v Javnem holdingu Maribor izvajamo različne aktivnosti, usmerjene v ohranjanje in krepitev telesnega in duševnega zdravja zaposlenih ter dobrega počutja pri delu. Med njimi so predavanja oziroma delavnice z vsebinami zdravega

načina življenja in dela, 15-minutna vodena telovadba, košarica z domačimi jabolki itd.

Ob tem smo 16. oktobra v prijetnem jesenskem vremenu pripravili tudi rekreativno-družabni pohod na Pohorje, ki se ga je udeležilo okoli 15 sodelavcev JHMB. Na sončno soboto smo se zbrali ob 10. uri na platoju

pred spodnjo postajo Pohorske vzpenjače, nato pa podali na vrh Mariborskega Pohorja. Tam smo se tudi okrepčali v koči Koča tik pod zgornjo postajo gondole. Dogodek je bil priložnost, da se v sproščenem vzdušju bolje spoznamo med seboj in družimo tudi izven hodnikov delovnega okolja. ✓

SONČNA ELEKTRARNA NA ENERGETIKI MARIBOR

S projektom izgradnje sončne elektrarne na objektih Energetike Maribor (PV-1) se je nadaljevalo uresničevanje strateških ciljev podjetja, predvsem v segmentu zagotavljanja čim višjega deleža energetske samooskrbe in uvajanja obnovljivih virov energije (OVE). V podjetju smo že leta razmišljali o sončni elektrarni, vendar projekta v preteklosti nismo realizirali; po zaključeni rekonstrukciji celotnega postroja v kotlovnici pa smo na podlagi izvedenih ukrepov učinkovite rabe energije (zmanjšanje odjema električne energije) lahko pristopili k projektu.

Na lokaciji kotlovnice Energetike Maribor na Jadranski cesti v Mariboru smo proučili potenciala za izgradnjo sončne elektrarne, s katero bi dosegli čim višjo stopnjo samooskrbe z električno energijo. Pri zasnovi projekta smo upoštevali naslednja izhodišča:

- uporabiti vse razpoložljive strešne površine razen strehe nad kotlovnico, ki mora zaradi varnostnih zahtev ostati neobremenjena;
- čim manj degradirati zelene površine;
- doseči čim večjo izkoriščenost prostora;
- zagotoviti energetske in ekonomske učinkovitost projekta;
- doseči čim višjo proizvodnjo elektrike in povečevanje deleža OVE v strukturi proizvodnje.

Z izgradnjo PV-1 se bo povečal delež proizvedene elektrike in posredno tudi toplote iz OVE v sistemu daljinskega ogrevanja že pred letom 2025. Z zagonom PV-1 bomo znižali stroške za dobavo električne energije in postali še učinkovitejši pri zagotavljanju samooskrbe oziroma samozadostnosti. Projekt bo imel nezanemarljive ekonomske koristi,

saj se bo poleg znižanja stroškov dobave električne energije hkrati tudi povečal prihodek iz naslova tržnih dejavnosti podjetja (prodaja električne energije).

Sončna elektrarna je razdeljena na dva sklopa, in sicer elektrarno na strehi skladišča ter elektrarno na parkirnih nadstreških. Na slednjih so nameščeni dvostranski sončni sprejemniki, ki zajemajo tudi odbit svetlobni tok. Skupna inštalirana moč elektrarne znaša približno 254 kW. Glede na izvedene urne napovedi proizvodnje električne energije pričakujemo, da bo elektrarna letno proizvedla 274 MWh električne energije, kar predstavlja približno 18 % vse porabljene električne energije na lokaciji. Poleg tega smo zraven sončne elektrarne namestili še štiri polnilnice za električna vozila, kjer se bodo lahko polnila službena vozila. ✓

DONACIJA DEFIBRILATORJA ZA GLAVNO AVTOBUSNO POSTAJO

Glavna avtobusna postaja v Mariboru je letos dočkala manjši, a pomemben aparat: na pokitem hodniku objekta na javno dostopnem mestu smo 18. junija pritrdili nov avtomatski defibrilator. Elektronsko napravo, ki lahko rešuje življenja ob nenadnem srčnem zastoj, so podjetju Marprom kot upravljavcu avtobusne postaje podarile Lekarne Maribor.

Na območju glavne avtobusne postaje v Mlinski ulici se vsakodnevno nahaja ve-

liko število potnikov in drugih obiskovalcev, zato je defibrilator, ki je bil nameščen v dogovoru z Mestno občino Maribor in Lekarnami Maribor, toliko pomembnejša pridobitev. Gre za sodoben aparat HeartSine samaritan PAD 500P, ki ob reševanju ne zagotovi samo elektrošoka, temveč tudi vizualne in govorne povratne informacije za reševalca glede sile in hitrosti pritiskov med oživljanjem. Nahaja se v posebni omarici v bližini perona 10, kjer je dostopen

24 ur/dan, seveda pa si vsi želimo, da bi bil v praksi uporabljen čim redkeje.

Marprom je z omenjeno pridobitvijo dokazal, da sta varnost potnikov in družbena odgovornost pomembni vrednoti v podjetju. Lekarne Maribor pa so z nabavo in donacijo avtomatskega zunanega defibrilatorja sledile svojemu temeljnemu poslanstvu – skrbi za zdravje ljudi. Ta med drugim vključuje prizadevanja za širitev mreže defibrilatorjev na javnih in lahko dostopnih površinah v Mariboru. ✓

VSTOP V NOVO ZIMSKO SEZONO OB OBILICI SNEGA

Na Arehu se je zasneževanje smučišč s snežnimi topovi začelo 24. novembra, v naslednjih dneh pa je na Pohorju zapadlo kar nekaj naravnega snega. Tako so začetek smučarske sezone zaznamovale zelo dobre snežne razmere. Že pred prvo smuko je bil na Arehu od 4. decembra na voljo tudi tek na smučeh.

JESENSKI REMONT NA POHORSKI GONDOLI

Pred začetkom zimske sezone je Marprom med drugim opravil vzdrževalna dela na žičniških napravah, oktobra v treh terminih tudi na Pohorski vzpenjači. Določene dneve, ko gondola zaradi remonta ni delovala, je izkoristil še za usposabljanje iz reševanja na njej in uporabe zasilnega dizelskega pogona, s čimer se želi čim bolj pripraviti na različne možne situacije, ki se lahko zgodijo pri vsakodnevem obratovanju. ✓

Novo zimsko sezono na Pohorju je Marprom otvoril 10. decembra s promocijskimi cenami dnevni smučarskih vozovnic, ki so ostale v veljavi ves otvoritveni konec tedna (10.–12. 12.). Ob tem je smučarje pričakal še brezplačen čaj v izbranih pohorskih kočah. Že pred uradnim odprtjem sezone je bila za ogrevanje 8. in 9. decembra na Arehu mogoča prva smuka, ki je bila za vse obiskovalce brezplačna.

ZAČETEK IZGRADNJE 24 KILOMETROV KANALIZACIJE V ŠTIRIH KS

Sklenitvijo pogodbe za izgradnjo 24 kilometrov novih kanalizacijskih sistemov, ki sta jo podpisala župan Mestne občine Maribor Saša Arsenovič in direktor Nigrada Matjaž Krevelj, je septembra letos stekla izvedba projekta »Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju Drave – Mestna občina Maribor«. Vrednost del, ki jih bo po pogodbi opravil Nigrad s partnerji, znaša 6,9 milijona evrov, zaključena pa bodo do konca leta 2023. Za projekt ima MO Maribor zagotovljeno sofinanciranje iz kohezijskega sklada in državnega proračuna.

Z novozgrajenim kanalizacijskim sistemom bo na območju štirih krajevnih skupnosti (KS) v MO Maribor na sodobno ka-

nalizacijsko omrežje dodatno priključenih 3508 stalnih prebivalcev, katerih komunalna odpadna voda se je doslej odvajala neposredno v okolje ali greznice. Na območju Kamniške grabe v KS Kamnica bo Nigrad zgradil novo kanalizacijo v dolžini 1229 metrov; na območju Limbuš–Laznica v KS Limbuš 6600 metrov gravitacijskega in tlačnega kanala ter črpališče; na območju Malečnik–Trčova v KS Malečnik – Ruperče 9600 metrov gravitacijskega in tlačnega kanala ter devet črpališč; na območju Pekre–Hrastje v KS Pekre pa 6800 metrov gravitacijskega in tlačnega kanala ter razbremenilnik s črpališčem.

Po izgradnji bo stopnja priključenosti

prebivalstva na ustrezno javno infrastrukturo odvajanja odpadne vode 98-odstotna. Vsi priključeni bodo imeli zagotovljeno ustrezno čiščenje komunalne odpadne vode na Centralni čistini napravi Maribor. Ureditev sodobnega kanalizacijskega sistema prebivalcem omenjenih naselij ter MO Maribor prinaša vrsto prednosti; najpomembnejša je zmanjšanje onesnaževanja okolja, omeniti pa velja tudi dvig kakovosti bivanja v primestnih območjih, omogočanje njihovega nadaljnjega razvoja, ohranjanje ekološke stabilnosti in biotske raznovrstnosti porečja Drave ter vodnih virov kot strateške dobrine v času klimatskih sprememb. 📌

STE ŽE SREČALI NOVEGA E-POMETAČA V MESTU?

Na trgih in javnih površinah v središču mesta je avgusta pričel urešničevati svoje poslanstvo Snagin novi električni pometlač, nabavljen preko Mestne občine Maribor s pomočjo sofinanciranja iz Eko sklada. Dobil je tudi novo preobleko in verjamemo, da bo s svojim poslanstvom pozitivno prepoznan v mestu.

Pometlač ne bo obremenjeval okolja z emisijami, ker deluje na 100-odstotni električni pogon. S svojim hrupom ne bo vznemirjal meščanov, saj ima sistem čiščenja in pometanja urejen s tihimi krtačami, ki dopuščajo delo tudi v nočnem času. Prav tako bo odlično nadomestil delo naših ročnih čistilcev in jih s tem razbremenil, sami pa se bodo lahko posvetili drugim opravilom za urejeno in čisto mesto. 📌

STO DVAJSET LET VODOOSKRBE MARIBORA

Stoletja se je prebivalstvo Maribora oskrbovalo s pitno vodo iz nekaj javnih, večinoma pa iz zasebnih vodnjakov. Vsaka stanovanjska hiša je imela na dvorišču ali vrtu svoj vodnjak. Taka oskrba mesta je bila v sanitarnem pogledu skrajno nevarna, vendar vse do osemdesetih let 19. stoletja ni bilo pravega zanimanja za probleme oskrbe mesta s pitno vodo. Šele leta 1882, ko je mestni fizik začel z rednimi pregledi mestnih vodnjakov, je postalo aktualno vprašanje sanacije vodnjakov, ki v higienskem pogledu zaradi prisotnosti bakterij niso več dajali zdrave vode. Porajati so se začele prve zamisli o ureditvi centralne preskrbe s pitno vodo iz javnega mestnega vodovoda.

Akljub resnosti situacije je minilo še nekaj let, preden so se začele priprave na izgradnjo vodovodnega omrežja. Razlog za zavlačevanje je bil predvsem v uporabi vidnejših mariborskih meščanov, zlasti premožnejših lastnikov hiš, ki so se bali novih davčnih bremen. Projekt izgradnje vodovoda za mesto Maribor po predlogu podjetja Rumpel-Waldek je bil potrjen 14. julija 1900. Avgusta tistega leta se je nato pričela gradnja mestnega vodovoda, ko je okrajno glavarstvo izdalo dovoljenje za gradnjo.

Gradila ga je družba Rumpel-Waldek z Dunaja, parne strojne naprave in črpalke pa je dobavila in montirala tovarna Komarek z Dunaja. Gradnja je bila končana v slabih dveh letih, tako da je bil vodovod predan v uporabo konec leta 1901. Uradna otvoritev je bila 1. julija 1902, ko so po vodovodnih ceveh v Mariboru pritekale prve kaplje pitne vode; bil je dogodek, kakršnih imamo v zgodovini malo, morda bi ga lahko primerjali z dogodkom, ko je v mestu zasvetila prva električna žarnica. Kaj je mestni vodovod davnega leta 1902 pomenil za Maribor, najbolje ilustrira podatek, da se je njegove

otvoritve udeležil sam cesar Franc Jožef.

Mariborski vodovod je dedič podjetja, ki je poskrbelo za prve kaplje pitne vode, je dedič podjetja, ki je gradilo in širilo vodovodno omrežje. V stoletju se je zvrstilo veliko generacij delavcev, ki so dan in noč zagotavljali, da je iz vsake pipe in ob vsakem času pritekla voda, vir življenja. Včasih kar pozabimo, da vse vendarle ni samo po sebi umevno, da je bilo potrebnih kar nekaj odrekanih in požrtvovalnosti, da lahko danes štejemo preteklo uspehe.

Mariborski vodovod danes v celoti ali vsaj delno oskrbuje s pitno vodo porabnike v 16-ih občinah, in sicer v Mestni občini Maribor ter občinah Ruše, Selnica ob Dravi, Hoče - Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Duplek, Pesnica, Šentilj, Kungota, Lenart, Sveta Ana, Benedikt, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Cerkljenjak in Gornja Radgona. Občine, ki jih Mariborski vodovod oskrbuje z vodo, spadajo večinoma v podravske regije, le Občina Gornja Radgona sodi v pomursko regijo.

Noben novi priključek ni nastal brez strokovnega dela, znanja in pridnih rok naših delavcev; bili so dnevi nemoči in težav, nera-

zumevanja in porazov, dnevi, ko so bile vodovodne pipe suhe, ko nam je nagajala narava, in dnevi, ko je zatajil človek. V primerjavi z današnjim je bil tedanji vodovod seveda zelo skromen, obsegal je vodnjake na Teznu (kjer je danes Vodovodna ulica), vodni zbiralnik na Kalvariji in 36 kilometrov cevne omrežja. Če zapišemo, da je bila investicija vredna 741.000 kron, moramo zaradi lažje predstave o vsoti dodati, da je to predstavljalo nekajletni mestni proračun.

Je pa bilo nenavadno, da se meščani, lastniki hiš, niso hoteli priključiti na mestni vodovod, ker se jim je zdel strošek za vodo previsok, tako da so še naprej uživali oporečno vodo iz svojih vodnjakov. Ta je bila zaradi odplak, ki so se stekale v tla na dvoriščih, tako onesnažena, da je mestu pretila epidemija. Zato so mestni veljaki preprosto ukazali zasipati vse vodnjake v mestu in s tem prisilili meščane, da so se priključili na mestni vodovod.

Ta danes s 1658 km omrežja, z 49 vodnjaki, s 130 vodnimi zbiralniki in 133 prečrpalnimi postajami predstavlja največji sistem za oskrbo z vodo v Sloveniji. Fizično povezujemo in združujemo skoraj 200.000 prebivalcev severovzhodne Slovenije, saj je sistem skupen in nedeljiv, kot tak pa presega interese posamezne občine. Interes vseh deležnikov je, da so vodni viri Vrbski plato, Dravsko polje s črpališči Betnava, Mariborski otok I, Mariborski otok II, Bohova in Dobrovci, pa tudi Ruše I, Ruše II, Ceršak in nov vodni vir Selniška Dobrava zaščiteni, čisti, varni. Tako bo po magistralnem omrežju, ki povezuje te vire, teklo dovolj čiste in zdrave pitne vode še mnogo let. Vlada RS nas je imenovala tudi za izvajalca bistvene storitve vodooskrbe in upravljalca kritične infrastrukture vodooskrbe državnega pomena. ✓

POGREBNO PODJETJE MARIBOR ŽE 10 LET VODI ZDRUŽENJE ASCE

Življenje sodobne družbe se zapisuje v dediščino pokopališč. Vsako obdobje, vsako leto je zgodba zase, s številnimi spremembami in z novimi, zahtevnejšimi vsebinami. V situaciji, ki se nenehno spreminja, Pogrebno podjetje Maribor odgovorno izvaja svoje poslanstvo tako v lokalnem okolju, širši regiji kot tudi v Evropi v vlogi predsedujočega člana Združenja pomembnih pokopališč Evrope. Številne aktivnosti in novosti spreminjajo naš vsakdanjik in podjetje.

stične organizacije, ki je prepoznala inovativnost na področju turizma.

V TEKU PREOBLIKOVANJE PODJETJA

Mestni svet Mestne občine Maribor je novembra 2021 v prvem branju sprejel odlok o preoblikovanju Pogrebnega podjetja iz delniške družbe v javno podjetje, d. o. o. Pred tem je prišlo do konsolidacije

Mariborsko Pogrebno podjetje že tretji mandat predseduje Association of Significant Cemeteries in Europe (ASCE). Vodenje je prevzelo leta 2011 z izvolitvijo mag. Lidije Pliberšek za predsednico tega združenja. Naše delo je v okviru kulturnih poti Sveta Evrope vedno znova prepoznano med primeri najboljših praks. Uspešnost projekta najbolje izraža nagrada Svetovne turi-

lastništva na način, da je podjetje prešlo v 100 % lastništvo Javnega holdinga Maribor in tako v njem ni več zasebnega kapitala. S tem so izpolnjeni vsi pogoji, da se preoblikuje v javno podjetje. Takšno preoblikovanje prinaša določene prednosti, v prvi vrste neposredno podeljevanje koncesije oziroma opravljanje javnih služb.

KONČANJE DVEH ZAHTEVNIH NALOŽB

Letos smo zaključili dva pomembna in zahtevna infrastrukturna projekta; nova poslovilna dvorana na Pobrežju in četrta peč za upepeljevanje na Dobravi sta pomembni pridobitvi ne zgolj za naše mesto, temveč za celotno regijo. Investiciji sta bili dolgoročno načrtovani, ob trendih izjemne rasti upepelitev in znatno povečani umrljivosti smo nujnost razširitve zmogljivosti na Dobravi zaznali že pred tem. Povečana umrljivost ob širjenju covid-19 potrjuje, da je bila odločitev smiselna in dolgoročno potrebna.

SPREMLJAMO EPIDEMIOLOŠKO SITUACIJO

Ukrepe za zaježitev širjenja okužb prilagajamo sprotno, glede na odloke

Klop Objem – nova kulturna in turistična točka

Društvo Zgodba o klopih in ljudeh v Mariboru postavlja unikatne klopi, ki jih oblikujejo kiparji, slikarji, arhitekti in industrijski oblikovalci. V sodelovanju z društvom smo na Pokopališču Pobrežje ob prehodu Czeikovih arkad postavili novo klop. Navzoče je nagovoril pisatelj Tone Partljič, za glasbeno spremljavo pa so poskrbeli duo De Liri, Zala Kores in Julija Bratec Veleski. Pokopališče je pridobilo novo kulturno in turistično točko, ki obiskovalcem odkriva mesto spomina kot prostor, kjer spoznamo zgodbe o življenju ljudi.

Pokopališča pozimi

Pogrebna in pokopališka dejavnost se izvajata v vseh letnih časih in vseh razmerah. Kilometri poti, infrastrukturni objekti, tehnične instalacije in naprave ter mnoge druge podrobnosti zahtevajo našo vsakodnevno prisotnost in skrb. Pozimi imamo na pokopališčih in pred njimi organizirano lastno dežurno službo, ki začne s pluzenjem takoj, ko zapade sneg, ne glede na to, ali gre za delavnik ali prost dan.

Vlade RS in smernice NIJZ. Na morebitne izredne razmere smo pripravljeni; spomnimo, da so bile v enakem obdobju lani (zaradi porasta okužb in s tem umrljivosti) v Mariboru presežne zmogljivosti shranjevanja pokojnikov v Univerzitetnem kliničnem centru (UKC). Aktivirana je bila Civilna zaščita, razglašene so bile izredne razmere in obvezen prevoz vseh pokojnikov iz UKC Maribor. Ta naloga je bila

odgovorno zaupana Pogrebniemu podjetju, ki je v Mariboru in okolici tehnično in tehnološko edino sposobno prevzeti tako veliko število pokojnikov. Kljub izrednim razmeram so stvari tekale zanesljivo.

Tako smo in bomo še naprej z intenzivnimi prizadevanji in zavzetostjo vseh zaposlenih tudi v oteženih kriznih razmerah opravljali javno službo 100-odstotno, v skladu s stroko in z najvišjimi standardi. ✓

PRIZADEVAMO SI ZA ZERO WASTE SKUPNOST

Vsako okolje, kjer sobivamo, je odraz vseh, ki v njem prebivamo. Razmišljamo o mestih in vaseh prihodnosti. Zelena prihodnost, razogljčenje, digitalizacija so postali dnevna novica in naš vsakdan. Sočasno pa se ukvarjamo z zastrašujočimi podatki o onesnaženju zraka, tal in morja ter s podnebnimi spremembami. Prav tako s svojimi ravnanji ogrožamo vire, ki so za naše življenje nujno potrebni. Za to, da bomo lahko tudi v prihodnosti sobivali, se bo treba v naslednjem desetletju zelo potruditi. V Snagi Maribor sledimo viziji zero waste – skupnosti brez odpadkov.

Zero waste je pot in vpliv na naša ravnanja na način, da stremimo k zmanjšanju povzročanja odpadkov. Prične se doma z majhnimi koraki k spremembam življenjskega stila in naših navad. Odpadke je treba izločevati iz sistema in si prizadevati za kroženje materialov, kjer odpadni materiali postanejo surovina za nekoga drugega. Še korak pred tem pa si prizadevati, da odpadnih materialov sploh ne bo oziroma jih bomo sami poskušali uporabiti za nov namen.

Kot posamezniki imamo morda v današnjem potrošniško naravnem okolju občutek, da je naša vloga zanemarljiva, vendar z zgledom in s širjenjem zavesti pokažemo, da je takšen način življenja mogoč. Pomembno je, da pričnemo postopoma spreminjati naše navade. Letos smo v Snagi uvedli številne aktivnosti, s katerimi želimo vplivati na zmanjševanje količin odpadkov oziroma s sistemskimi rešitvami poskrbeti, da bodo odpadki postali neprecenljive surovine.

SVETOVALNI NADZORI NAD LOČEVANJEM PRI GOSPODINJSTVIH

Že od začetka leta izvajamo svetovalni nadzor nad ločevanjem odpadne embalaže

v rumenih vrečah. Vsebnost v teh vrečah in zabojnikih z rumenim pokrovom je velikokrat neustrezna. Med odpadno embalažo so tudi druge vrste odpadkov, ki ne sodijo mednje. To povzroča težave pri nadaljnji pripravi in predelavi odpadne embalaže in zvišuje stroške obdelave, saj za kakovostno predelavo in reciklažo odpadne embalaže potrebujemo čim bolj čist odpadke, takega pa lahko dobimo le na izvoru nastanka. In le tako ločeni odpadki predstavljajo koristne surovine za nadaljnjo predelavo.

Izvedli smo 12 svetovalnih nadzorov in pri tem podelili številne pohvale uporabnikom za skrbno ločevanje ali obvestila, s katerimi smo jih seznanili, kaj počnejo narobe. V oktobru smo svetovalne nadzore razširili še na ločeno zbiranje bioloških odpadkov v rjavih posodah. Pri bioloških odpadkih je zaradi njihove nadaljnje predelave v kompost zelo pomembno, da so skrbno ločeni in da med njimi ni drugih vrst odpadkov in plastičnih vrečk. Prav slednje so tiste, ki se pogosto pojavljajo v rjavih posodah.

Na podlagi preverjanja vključenosti gospodinjstev v ločeno zbiranje bioloških odpadkov in njihovega hišnega kompostiranja smo novembra pričeli tudi s svetovalnim nadzorom nad zbiranjem mešanih komunalnih odpadkov v črnih posodah pri tistih

gospodinjstvih, ki nimajo rjave posode. Seveda je povsem na mestu, da z biološkimi odpadki gospodarijo sama v obliki kompostiranja, pri čemer pa ni sprejemljivo, da tega ne izvajajo in odvržejo biološki material med mešane komunalne odpadke. Iz sortirnih analiz namreč izhaja, da je med mešanimi komunalnimi odpadki precejšen delež prav bioloških odpadkov. Cilj Snage je uporabnikom dvigniti nivo ozaveščenosti in jim približati ločevanje do te mere, da jim ne bo povzročalo težav in nejevolje.

LOČENO ZBIranJE PAPIRJA IN STEKLA NA ZBIRNEM MESTU

Pri ločenem zbiranju na zbiralnicah (ekoloških otokih) se srečujemo s številnimi izzivi, predvsem v smislu neodgovornega prepuščanja odpadkov – odlaganja izven zabojnikov, nestisnjene kartonske embalaže, odlaganja odpadkov, ki ne sodijo na zbirnico ipd.

Zato smo sprejeli odločitev in septembra pričeli z izvajanjem pilotnega projekta zbiranja papirja in steklene embalaže po sistemu od vrat do vrat. Za pilotni projekt smo izbrali območje Brezja in Tezenske Dobre. To območje, kjer je približno 500 gospodinjstev, smo opremlili s 120-litrskimi posodami za zbiranje steklene embalaže in z 240-litrskimi posodami za zbiranje odpadnega papirja in kartonske embalaže. Odvoz papirja vršimo vsake štiri tedne, odvoz stekla pa na osem tednov. V skladu z novim sistemom zbiranja smo z omenjenega območja umaknili vse zbirnice.

Odziv nas je pozitivno presenetil – naši uporabniki so z veseljem prevzemali posode. Tako bodo lahko individualno ločevali v svojih posodah in se ne bodo več jezili nad neodgovornim puščanjem odpadkov posameznikov na ekoloških otokih. Nekaj posameznih gospodinjstev je posode zavrnilo iz

upravičenih razlogov in se z izjavo zavezalo, da bodo papir, papirno in stekleno embalažo prepuščali v njim najbližjem zbirnem centru.

Na podlagi pridobljenih izkušenj s pilotnega območja bomo v prihodnje nadaljevali s sistemom in vanj postopno vključevali gospodinjstva z ostalih območij. Verjamemo, da bo nov sistem, ki je bolj usmerjen na ravnanje posameznih gospodinjstev, prinesel tudi večje količine kakovostno zbranih surovin, namenjenih nadaljnji predelavi.

ZBIRANJE ODPADNEGA JEDILNEGA OLJA

Novembra smo pričeli s projektom Zbiranje odpadno jedilno olje, ki je sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Pripravili smo ga skupaj s partnerjema, Osnovno šolo Kungota in Turističnim društvom Limbuš. Glavni namen projekta je približati občanom zbiranje in oddajo odpadnega jedilnega olja s postavitvijo zbiralnic in z razdelitvijo posod za zbiranje v gospodinjstvih.

Tako bomo v sklopu projekta postavili 13 uličnih zbiralnic odpadnega jedilnega olja in razdelili zbirne posodice gospodinjstvom v Občini Kungota in Mestni občini Maribor. Zaključek projekta je predviden junija 2022.

CILJ TUDI PRIREDITVE Z MANJ ODPADKI

V sodelovanju z MO Maribor nadgrajujemo kampanjo Moji odpadki, moja skrb, in sicer z ozaveščanjem obiskovalcev velikih prireditvev in dogodkov v mestu. Z ozaveščevalno akcijo »Uživam na polno. Z odpadki ravnam odgovorno.« smo pričeli na prireditvah »Vrnimo dogodke ljudem!«, v sklopu katerih so se v avgustu in septembru odvili trije koncerti na Trgu Leona Štuklja.

Cilj kampanje je ozaveščanje množice o pravilnem ločevanju odpadkov neposredno na prireditvi in skrb za njihovo zmanjševanje. Ozaveščevalne akcije smo izpeljali v sodelovanju z MO Maribor, Zavodom za turizem Maribor in organizatorjem dogodkov. Na koncertih smo postavili stojnice za ločevanje odpadkov, kjer so naše promo-

torke spodbujale obiskovalce k pravilnemu ločevanju. Stojnice smo nadgradili tudi s prikazi ponovne uporabe in tako poskušali vplivati na odgovornost obiskovalcev do ravnanja z odpadki. Na dogodkih bomo postavili tudi novo pridobitev – kanto resnice – z nameščenim ogledalom in s povratnim sporočilom, da je vsak sam odgovoren za svoje odpadke.

Ozaveščevalne aktivnosti smo promovirali po različnih medijskih kanalih, z vrtenjem animiranega spota na dogodkih, s sloganom na vstopnicah in z objavami na družbenih omrežjih vseh sodelujočih partnerjev. Akcija doseganja prireditvev z manj odpadki se je po vzoru koncertnih prireditvev »Vrnimo dogodke ljudem!« nadaljevala tudi na Operni noči, ki je v organizaciji Narodnega doma potekala na Glavnem trgu.

S takšno prakso bomo nadaljevali tudi v prihodnje na različnih dogodkih v mestu. V ta namen je izdelan tudi animacijski filmček, ki ga bomo predvajali v sklopu prireditvev. Dodatna spodbuda k sodelovanju pri odgovornem ravnanju z odpadki pa so različne nagradne igre, ki jih v sklopu prireditvev organizira Zavod za turizem. ✓

Kako zmanjšati količine odpadkov v gospodinjstvu?

- Plastične vrečke zamenjajmo za torbo, cekar ali bombažno vrečko.
- Kupimo si steklenico za vodo in pijmo vodo iz pipe.
- Izogibajmo se plastičnemu priboru, krožnikom in lončkom za enkratno uporabo.
- Odpovejmo se promocijskim letakom.
- Pojdimo v trgovino z nakupovalnim listkom.
- Po nakup se nikoli ne odpravljamo lačni ali z utrujenim otrokom.
- Pripravljamo nove okusne jedi iz ostankov hrane.
- Nakupujemo stvari za večkratno uporabo.
- Spremljamo otroke, kako nas opazujejo in oponašajo.

Minoritski prehod

Splavarski prehod

OŽIVLJANJE OČARLJIVIH ZGODOVINSKIH PREHODOV PROTI DRAVI

Podjetje Nigrad v mestnem središču zaključuje ureditev treh historičnih prehodov, ki povezujejo Glavni in Vojašniški trg. Glavni trg je celovito prenovi, po kateri je Mestna občina Maribor z njega umaknila motorizirani promet in ga v celoti namenila pešcem in kolesarjem, doživel lani, popolnoma nov javni prostor z novimi funkcionalnostmi pa bomo dobili tudi po končani prenovi Vojašniškega trga ob nekdanjem južnem mestnem obzidju.

Na MO Maribor smo že dalj časa načrtovali prepotrebno ureditev zelo zanimivih, z zgodovino bogatih, a dolgo nevdrževanih historičnih prehodov, trgov in uličic na obeh straneh Glavnega trga in Koroške ceste. V tem letu prepoved doživljajo povezave proti jugu, v naslednjem pa načrtujemo še ureditev ulic, ki vodijo proti severu, v središče mesta in Mestni park: Barvarske, Lekarniške in dela Gospejne ulice ter Tkalskega in Volkmerjevega prehoda.

V smeri proti Dravi smo najprej v celoti obnovili Mesarski prehod, septembra pa je začel Nigrad urejati še tri historične prehode na južni strani Glavnega trga in Koroške ceste: Splavarski, Žički in Minoritski prehod, očarljivo uličico, za katero veliko Mariborčanov doslej sploh ni vedelo. Tla-

kovanje Minoritskega prehoda je končano – Nigradovi delavci so po tleh položili tako imenovane mačje glave – in je tudi že lepo praznično okrašen ter kar vabi, da se sprehodimo po njem.

V vseh prehodih sta bili urejeni komunalna in meteorna kanalizacija, pohodna

površina pa bo, za razliko od Minoritskega prehoda, v preostalih dveh prehodih tlakovana z granitnimi kockami. Povsod bo tudi obnovljena razsvetljava in nameščeni bodo novi koši za smeti. Za ureditev prehodov proti nabrežju Drave bo občina namenila okoli 365.000 evrov. ✓

Začetek del v Žičkem prehodu.

Novo podobo dobiva tudi Vojašniški trg.

Splavarski prehod je dobil ime po izumrli obrti, splavarjenju. Najstarejše pričevanje o splavarjenju na Dravi je listina Ota Velikovškega iz leta 1280. V prvi polovici 16. stoletja se je močno razmahnila trgovina med Beljakom in Ptujem, najpogosteje so splavarji prevažali vino, železne izdelke in tekstil. Splavarjenje na Dravi se je končalo leta 1941. Žički prehod se je v 14. stoletju imenoval Ulica bratov, po bratih minoritih, kasneje je bil še večkrat preimenovan, današnje ime pa nosi od leta 1945. Leta 1422 je prvič omenjen Žički dvorec, po katerem je ulica tudi dobila ime.

Gradnja dimnika 1979–1980.

NAJVIŠJI OBJEKT V MARIBORU – ZNAMENITI DIMNIK ENERGETIKE

Dimnik Energetike Maribor, prej Toplotne oskrbe Maribor, je bil zgrajen leta 1980. Že od takrat s svojo prepoznavno rdeče-belo barvno kombinacijo slovi kot najvišji objekt v mestu.

Dimnik v višino meri 81 metrov, premer pa se giba med približno 4 in 6 m. Osnovno konstrukcijo dimnika predstavlja armiranobetonski plašč, ki je izpostavljen vsem zunanjim atmosferskim vplivom in pred njimi ščiti notranjo oblogo dimnika. Armiranobetonski plašč prevzema tudi vse statične vplive, to je obtežbe z lastno težo, s težo obloge in kovinskih konstrukcij ter sil zaradi vetra in potresa, in jih preko temeljne plošče prenaša v temeljna tla. Notranja obloga dimnika je sestavljena iz termoizolacije iz kamene volne debeline 10 centimetrov in opeke, odporne na ki-

slino, prav tako debeline 10 cm. Notranja obloga ščiti dimnik pred temperaturnimi in kemičnimi vplivi dimnih plinov. Ker je dimnik izpostavljen udarom strele, je zaščiten s strelovodom. Vsi kovinski deli (lestve, vrata, podesti) so povezani z glavno strelovodno inštalacijo. Dimnik je tudi opremljen s signalnimi lučmi. Za dnevno vidljivost je zgornji del dimnika prebarvan z rdeče-belimi pasovi višine 6,25 m.

Že od vsega začetka se iz dimnika vije svetel dim, ki v bistvu ni nič drugega kot vodna para, ki nastaja pri zgorevanju zemeljskega plina. Ta se vsa leta uporablja

kot primarno gorivo za ogrevanje sistema daljinskega ogrevanja v Mestni občini Maribor in velja za najčistejše fosilno gorivo. Zaradi višjih razlik v temperaturi je ta dim bolj viden predvsem v zimskih mesecih. Zraven vodne pare nastajajo tudi izpusti CO₂, ki pa so skozi leta zaradi različnih regulativ in zaostrovanj vedno nižji ter se zmeraj gibajo pod mejnimi vrednostmi. ✓

Prva obnova dimnika je potekala leta 2000, zadnja z barvanjem pa oktobra 2021.

Najvišji objekt v Mariboru.

Sara Salaba

»ČE IMAMO ČAS, Z VESELJEM ZAPELJEMO VSAKEGA, KI TO ŽELI«

Brezplačen in okolju prijazen prevoz z mini vozili Maister v ožjem mestnem jedru je letos do konca novembra izkoristilo že blizu 28.000 potnikov, kar je več kot v enakem času v preteklih dveh letih. »Največkrat nas pokličejo starejši ljudje in osebe s posebnimi potrebami, mamice z majhnimi otroki, pa tudi turisti, ki se želijo peljati kak krog po mestu in si ogledati glavne znamenitosti,« je v pogovoru za glasilo Povezani povedala Sara Salaba, v Marpromu zaposlena kot voznica Maistra.

Kdaj je povpraševanje za prevoz z električnimi vozili Maister največje in kateri cilji so med najbolj zaželenimi?

Najpogosteje krožimo po trgih v središču mesta, Glavnem trgu, Slomškovem trgu in Trgu svobode. Veliko potnikov zapeljemo do osrednje tržnice ali trgovine pod njo. V zadnjem času opažamo, da je uporabnikov Maistra vedno več in da so dnevi po številu potnikov dokaj izenačeni, največ klicev za

prevoz pa dobimo v petek in soboto zjutraj, ko je tržnica najbolj obiskana.

Ali je med potniki več takšnih, ki vnaprej naročijo prevoz po telefonu, ali naključnih mimoidočih, ki vas ustavijo v mestu in prosijo, da jih kam zapeljete?

Prevladujejo klici, včasih kdo po telefonu rezervira prevoz že za en dan naprej. Je pa tudi čedalje več takšnih potnikov, ki nam pomahajo v mestu in nas ustavijo. Tisti,

ki se veliko vozijo z Maistrom, občasno že čakajo na neki točki, saj vedo, da bomo slej ko prej pripeljali mimo. Večina naših potnikov je stalnih, ki jih že poznamo in tudi že vemo, ob katerih urah približno in kam se želijo peljati z Maistrom.

Kako bi opisali vaš odnos s potniki, jih samo zapeljete do cilja ali tudi pomagате s kakšno informacijo?

Imamo kar nekaj starejših potnikov, ki jim precej pomagamo. Eni starejši gospe po navadi odnesemo kupljena živila čisto do vhoda v blok, kjer stanuje. Potnikom pomagamo tudi z različnimi informacijami, na primer, kje se nahaja kakšna trgovina, kje lahko uredijo določene stvari ali si kaj zanimivega ogledajo.

Kakšni pa so odzivi potnikov, so s storitvijo zadovoljni, imajo morda predloge za spremembe?

Tako od stalnih potnikov kot tistih, ki samo tu in tam koristijo naš prevoz znotraj pešcone, dobivamo pobude za razširitev sedanjega območja voženj. Največkrat do stavbe Mestne občine Maribor, do ciljev v Maistrovi in Mladinski ulici, pa tudi čez Glavni most do Univerzitetnega kliničnega centra Maribor. Zlasti starejši ljudje si to zelo želijo.

V poletnih mesecih je po središču mesta krožilo tudi odprto mini vozilo Maister; ali potniki radi sedejo vanj ali raje naročijo za prtega Maistra?

Starejši so večinoma že vnaprej po telefonu prosili, naj pride po njih zaprti Maister, ker jim v odprtem preveč piha. Pri ostalih potnikih, še posebej pri otrocih, pa je bilo ravno obratno, saj je bil zanje bolj atraktiven odprti Maister. Tudi turisti so za ogled mesta raje izbrali odprtega. Poleti smo med potniki vsakodnevno imeli obiskovalce iz drugih slovenskih krajev, iz Ljubljane, Kopra ..., in tuje turiste, še posebej ob vikendih. Tudi sedaj se še pojavijo, čeprav občutno manj kot poleti.

V ekipi voznic in voznikov Maistra vas je trenutno sedem; pri vas je še toliko pomembnejše medsebojno sodelovanje in usklajevanje, ko hkrati pokličejo potniki z različnih lokacij.

Ves čas komuniciramo med seboj. Dogaaja se, da nas potniki kličejo eden za drugim. Vedno gledamo, da potnika pobere tisti voznik, ki mu je takrat najbližje. Če imamo čas, z veseljem zapeljemo vsakega, ki to želi.

V Marpromu ste se zaposlili julija letos; vas je kdo posebej navdušil za delo voznice Maistra in kako ste zadovoljni z njim?

Moj partner, ki v Marpromu vozi mestni avtobus, mi je večkrat omenil Maistra. Z delom sem zelo zadovoljna, sploh ko vidim, koliko starejšim pomeni ta storitev in kako so hvaležni zanj. Veliko starejših nam reče, da brez Maistra ne bi več mogli nikamor priti. Kljub temu ne izključujem, da bi se v prihodnosti preizkusila tudi kot voznica večjega avtobusa. Partner Boštjan in tast Franc vozita avtobus na liniji 20 Grušova, ne nazadnje pa imamo v Marpromu kar nekaj dobrih voznic. ✓

ZA AKTUALNO ZIMSKO SLUŽBO 1,3 MILIJONA

S 15. novembrom se je na slovenskih cestah uradno začela zimska sezona, ki bo koledarsko trajala do 15. marca 2022. Do takrat bodo enote zimske službe v stalni pripravljenosti, vsa vozila v prometu pa morajo biti ustrezno opremljena z obvezno zimsko opremo. Pooblaščenec izvajalec zimskega vzdrževanja na območju Mestne občine Maribor je tudi v aktualni zimski sezoni Nigrad, ki dela izvaja skupaj s kooperanti in podizvajalci.

»Na sestanku štaba zimske službe so pristojni za izvajanje zimskega vzdrževanja pri Nigradu poleg akcijskega načrta predstavili tudi zaloge posipnih materialov in potrdim lahko, da smo ob začetku zimske službe ustrezno založeni s soljo in peskom. V proračunu imamo za izvajanje del v aktualni zimski sezoni na voljo približno 1,3 milijona evrov, medtem ko je bilo v lanski sezoni realizacije za natanko 1.345.025 evrov,« je pojasnila **Suzana Fras**, vodja Urada za ko-

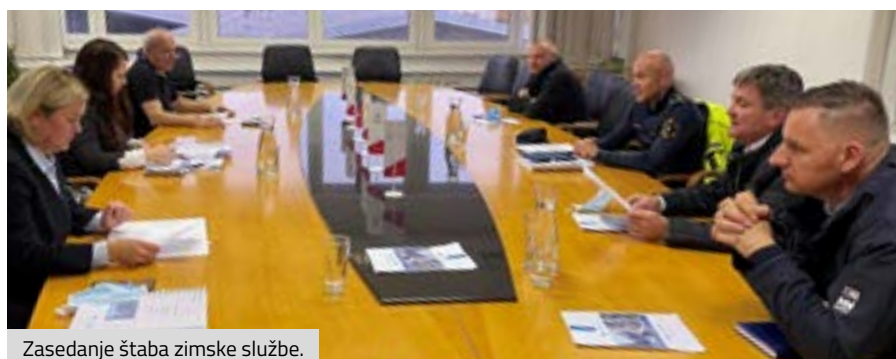

munalno, promet in prostor MO Maribor.

Dobro pripravljenost na začetek del v okviru zimske službe je potrdil tudi di-

rektor Nigrada **Matjaž Krevelj**; po njegovih besedah je zimska služba primer zgledega sodelovanja med podjetji, ki izvajajo storitve javnega pomena, ob podpori Javnega holdinga Maribor pa je dobila še dodaten zagon.

»Izvedli smo pregled vseh plužnih enot, za začetek sezone pa imamo na zalogi še približno 935 ton soli, skupaj 610 kubičnih metrov posipnega peska in 150 m³ mešanega agregata. Program zimske službe je usklajen z zahtevami krajevnih skupnosti in mestnih četrti, za izvajanje del pa je tudi letos na voljo 80 plužnih enot in 150 sodelavcev,« je pojasnil **Matjaž Kerbler**, vodja službe javne prometne površine in zimske službe pri Nigradu. ✓

Zasedanje štaba zimske službe.

E-POSLOVANJE IN E-HRAMBA V PODJETJU MARIBORSKI VODOVOD

Pri poslovanju Mariborskega vodovoda se je zadnja leta povečevala količina dokumentarnega in arhivskega gradiva, obenem pa je pričelo primanjkovati prostora za njegovo fizično hrambo. Sodobni trendi in zahteve uporabnikov so vedno bolj usmerjeni v e-poslovanje, zato se je tudi naše podjetje pri nekaterih pomembnejših procesih, predvsem kjer ustvarja in hrani večjo količino papirne dokumentacije, odločilo za prehod na e-poslovanje.

Takšna procesa smo uvedli pri pošti (vhodna, izhodna in interna pošta) ter računih (prejeti računi in izdani računi za vodarino). Zaradi zakonodaje s področja elektronskega poslovanja in e-hrambe ter lažjega obvladovanja dokumentacije smo izbrali certificiran dokumentni sistem za pošto podjetja, ki je omogočil nadzor in transparentno obvladovanje vhodne, izhodne in interne pošte. S pomočjo omenjenega sistema vso pošto v papirni obliki digitaliziramo, pošto, prejeto v elektronski obliki, pa zajamemo. Vso pošto podjetja, ki ima rok hrambe več kot 5 let, avtomatsko prenesemo v zakonsko skladno, varno in akreditirano e-hrambo mSef zunanjega izvajalca. Prejete račune pa po končanem evidentiranju v računovodskem programu prenašamo v certificiran dokumentni sistem, kjer jih tudi elektronsko potrjujemo in odlagamo v varno ter akreditirano e-hrambo zunanjega izvajalca.

Mariborski vodovod je kot javnopravna oseba v letu 2020 od Arhiva Republike Slovenije prejel potrjena Notranja Pravila za zajem in hrambo e-dokumentov, s katerimi

zagotavljamo zakonsko skladno e-hrambo in pravno veljavnost (tudi na sodišču) hranjenih e-dokumentov in digitaliziranih dokumentov. Sprejetje notranjih pravil pomeni, da imamo lahko dokumente s področij prejetih in izdanih računov, nabavnega postopka ter vhodne, izhodne in interne pošte samo v elektronski obliki.

Ključno je, da izvajamo vse delovne postopke skladno s potrjenimi notranjimi pravili, na način, kot je zapisano: od

Mariborski vodovod skrbi za vodooskrbo, ki je bistvena storitev, voda pa sodi v četrti sektor kritične infrastrukture državnega pomena. Na ministrstvu za obrambo izvajajo projekt KISPO, ki obsega izgradnjo zaščitene komunikacijsko-informacijskega omrežja Nacionalnega centra za krizno upravljanje, v katerega je vključen tudi Mariborski vodovod kot upravljevalec kritične infrastrukture vodooskrbe državnega pomena.

prejetja dokumenta, skeniranja oziroma digitalizacije, evidentiranja, spremljanja kakovosti zajema in sledljivosti do arhiviranja, skrbi za varnostne kopije, kontrol in vodenja dokumentacije. Vsako leto je treba izvesti presojo notranjih pravil s presojevalci CISA. Za opravljanje vloge skrbnice notranjih pravil v skladu z internimi akti družbe je pooblaščen vodja sprejemne

pisarne Sanja Andrič, za vlogo vodje informacijske zaščite pa vodja sektorja informatike Bojan Erker.

Mariborski vodovod sledi sodobnim trendom in je že v veliki meri prešel na e-poslovanje, ki ob prednostih prinaša tudi nevarnost kibernetičnih napadov ter prilagajanje različnim zakonodajnim obvezam; te določajo Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA), Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (UVDAG), Enotne tehnološke zahteve (ETZ 2.1), Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-E), nova evropska uredba o varstvu podatkov (GDPR), prihajajoči Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), Zakon o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (ZOPSPU-1), Pravilnik o načinu izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi RS za javna plačila itd.

Glavne prednosti e-dokumentacije so zmanjšanje fizičnega prostora, potrebne za hrambo, manjša poraba papirja in skrb za okolje, povečanje učinkovitosti postopkov, hitrejša iskanje in večje zadovoljstvo odjemalcev ter poslovni partnerjev, saj so storitve hitrejša.

Področje e-procesov, e-dokumentacije in e-hrambe zahteva od vseh zaposlenih veliko skrb in odgovornost.

Digitalno transformacijo poslovnih procesov smo v Mariborskem vodovodu začeli izvajati pred desetletjem; takrat smo zaposleni ustvarili okrog 20.000 podatkov v enem poslovnem letu. Digitalna trans-

formacija je terjala sodobno IT-opremo, nove IT-procese in kadrovsko spremembo. Starejši uslužbenci, računalniško manj pismeni in nevešči dela z IT, so se upokojevali, prihajali pa so mlajši kadri z novimi vsestranskimi IT-znanji. S temi aktivnostmi je Mariborski vodovod prišel do te stopnje, da je leta 2020 ustvaril preko 20 milijonov različnih podatkov. Količina papirnih dokumentov se zmanjšuje s podobno dinamiko, kot narašča število ustvarjenih podatkov. Uspeh pri prehodu iz fizično usmerjenega v sodobno digitalno podkovanu podjetje smo dosegli s kombinacijo izkušenj oziroma tehničnih in strokovnih znanj starejših zaposlenih na eni strani ter energije in novih IT-znanj mladih na drugi strani.

Z naraščanjem množičnih podatkov smo prišli do novega poslovnega izziva, kako in

kam arhivirati podatke, ki strmo naraščajo vsako poslovno leto. Danes podatke gledamo, beležimo, evidentiramo in hranimo povečini že na terenu. Ta dela so vpeljana kot del digitalnih poslovnih procesov; kot primer lahko navedemo prehod iz ročnega popisovanja 50.000 vodomero v sistem daljinskega odčitavanja vodomero. Pred desetletjem smo potrebovali več kot leto dni, da smo opravili letni popis vseh vodomero, sedaj popišemo vse v zgolj enem mesecu z mobilnimi napravami. Tako smo postali uporabniku prijaznejši, saj jim pošiljamo račune za dejansko porabo vode.

Včasih smo na terenu delali z ročno izrisanimi skicami cevovodov, črpališč, vodomero, priključkov, hidrantov, merilnikov, vodohranov in druge infrastrukture. Zdaj imajo vsi zaposleni na službenih mobilnih napra-

vah vnesene vse vrste mobilnih podatkov, kart in posnetkov. S tem smo zelo izboljšali kakovost storitev, časovnost in točnost podatkov. Večina podatkov je že v drugi fazi digitalne transformacije, kar pomeni, da so ključni podatki že v spletni obliki.

Danes imamo digitalizirane poslovne procese na področjih financ, računovodstva, kadrov, skladišča, uprave, tehničnih služb, katastra, geoinformacijskega sistema, odčitavanja 50.000 vodomero, črpanja vode na lokaciji 49 črpališč, 263 prečrpalnih postaj in vodohranov, računov in hrambe podatkov. Ob tem smo z arhivskega vidika poskenirali in digitalizirali vse podatke, dokumente in obrazce za 120 let nazaj, odkar je bil ustanovljen mestni vodovod. V prihodnosti pa nas pri e-poslovanju in e-arhivu čaka še veliko izzivov. ✓

TROJČEK TEKMOVANJ POD POHORJE PRIVABIL 15.000 GLEDALCEV

S slavnostno podelitvijo nagrad najboljšim spustašem na progi World cup na Mariborskem Pohorju se je 15. avgusta zaključila še ena uspešno izpeljana tekma za svetovni pokal v spustu z gorskimi kolesi. Čeprav jo je bilo mogoče spremljati v neposrednem prenosu tudi na Televiziji Slovenija, se je na prizorišču dogodka zbralo okoli 8000 gledalcev, ki so zasedli praktično vsak kotic ob 2,1 kilometra dolgi progi.

Ta se je letos razlikovala od prog v preteklih letih. »Zadovoljni smo, da smo cilj predstavili na asfaltno površino, nov zaključek proge je bil vseč tudi tekmovalcem, medtem ko so imeli gledalci še boljši pogled na iztek,« je povedal vodja tekmovanja **Iztok Kvas** in poudaril, da se je s tekmo svetovnega pokala zaključil trojček tekmovanj, kot ga v Mariboru še ni

bilo. Gorski kolesarji so se namreč v prvi polovici avgusta na Pohorju pomerili kar trikrat – na tekmi za evropski pokal, prvič v zgodovini na Evropskem prvenstvu, kjer je nova evropska prvakinja postala najboljša slovenska spustašica **Monika Hrastnik**, in na že omenjeni tekmi za svetovni pokal.

Od 3. do 15. avgusta smo tako pod Pohorjem in na njem našli skupno okoli

15.000 gledalcev; z obiskom smo bili zelo zadovoljni, prijetno pa nas je v danih zdravstvenih okoliščinah presenetilo tudi število tujih gostov, ki so prišli na tekmo svetovnega pokala. Na njej se je na najvišjo stopničko v konkurenci ženske elite povzpela Francozinja **Myriam Nicole**, ki ji glede na uvrstitve v Mariboru tukajšnja proga zelo odgovarja. Enako velja za **Francoza Lorisa Vergierja**, saj je v kategoriji moški elite v Mariboru zmagal že tretjič zapored.

Tekmo za svetovni pokal na Pohorju je zaznamovalo izjemno vzdušje, ki so ga vedno znova veseli tudi tekmovalci, tako da se radi vračajo v Maribor. Organizacijsko je izpeljava dogodka najvišjega tekmovalnega ranga izjemno zahtevna, zato se zahvaljujemo tudi vsem pokroviteljem, ki so pomagali pri izvedbi. Med temi so bila tudi podjetja iz Skupine Javnega holdinga Maribor. ✓

ENKRATNO JE STVARI UPORABLJATI VEČKRATNO

V zbirnem centru Lahova na Teznem je Snaga junija uredila prav poseben kotiček v zaprtem prostoru, namenjen tistim predmetom, ki še niso povsem odslužili svojemu namenu in lahko nekomu drugemu še koristijo. Kotiček ponovne uporabe deluje v sodelovanju z Mestno občino Maribor in Ropotarnico Maribor.

Vse zbrane predmete predajamo v Ropotarnico, kjer jih po potrebi popravijo, obnovijo in osvežijo ter nato na svojih policah ponudijo v ponovno uporabo. Ta je pomembna, saj z njo zmanjšamo nepotrebne količine odpadkov in damo stvarjem novo priložnost, novo življenje. Prav tako se s ponovno uporabo krepi odgovornost posameznikov do okolja.

V kotičku ponovne uporabe zbiramo manjše okrasne in uporabne predmete, tehnične izdelke in športne rekvizite, male elektronske gospodinske aparate in drobno gospodinsko opremo, tekstilne izdelke, galanterijo, obutev, manjše kose pohištva, družabne igre in igrače. V času od junija do oktobra smo v kotičku zbrali 1360 kilogramov različnih še upo-

rabnih predmetov, ki smo jih ponudili v ponovno uporabo.

Tudi Mala tržnica v Dominkuševi ulici piše različne eko zgodbe in postaja vse bolj ekološko naravnana. Konec avgusta smo na tej tržnici pripravili otvoritev drugega kotička ponovne uporabe v Mariboru. Namenu sta ga predala župan Mestne občine Maribor **Saša Arsenovič** in direktor **Snage Franc Dover**; župan je ob tem povedal, da ima tudi sam veliko strast do starih, že uporabljenih stvari in zagotovo ni na mestu, da še uporabne predmete zavržemo, če lahko nekomu drugemu prinašajo veselje in korist. Direktor pa je poudaril, da je ponovna uporaba pomembna za naš planet in zraven tega lahko stvari, ki jih sami ne potrebujemo več, osrečijo nekoga drugega. Oba sta po otvoritvi predala nekaj rabljenih stvari na police kotička in tako omogočila njihovo ponovno uporabo.

Kotiček ponovne uporabe na Mali tržnici pa ponuja še dodatno vsebino doživetij – v njem lahko občani prepustijo rabljene stvari, izbirajo med predmeti, ki so v kotičku na razpolago, izmenjujejo stvari med seboj in ob tem še prijetno pokramljujejo ter se družijo. Kotiček je nastal v sožitju z lokalnim prebivalstvom, z branjevci in s trgovino Zelena jarka, ki edina v Mariboru ponuja izdelke brez plastične embalaže.

Tudi izmenjava stvari vodi do manj odpadkov. Pred naslednjim obiskom zbirnega centra zato premislite, kaj boste odvrgli v keson in kaj lahko postavite na police v Kotiček ponovne uporabe. ✓

Kotiček ponovne uporabe sta namenu predala župan Saša Arsenovič in direktor Franc Dover.

Minister Jernej Vrtovec in direktor Bernard Majhenič sta pogodbo podpisala ob navzočnosti župana Saše Arsenoviča.

OD OKTOBRA BREZPLAČNI MESTNI AVTOBUSI ZA STAREJŠE

Podjetje Marprom in Ministrstvo za infrastrukturo sta konec avgusta sklenila pogodbo, po kateri smo v Mariboru 1. oktobra uvedli brezplačen prevoz z mestnimi avtobusi za upokoјence, imetnike invalidske evropske kartice, vojne veterane in starejše od 65 let. Do njega so upravičeni ne glede na kraj bivanja, je pa pogoj, da niso zaposleni. Novost je v Mariboru naletela na zelo dober odziv.

Naštetim kategorijam potnikov je na razpolago brezplačna vozovnica Slovenija, ki jim poleg neomejene uporabe mestnih avtobusov tako v Mariboru kot Ljubljani zagotavlja še brezplačen prevoz v medkrajevnem potniškem prometu po vsej Sloveniji z avtobusi in vlaki. Od začetka izdaje, 10. septembra, do konca novembra smo na glavni avtobusni postaji upokoјencem, invalidom, vojnim veteranom in starejšim od 65 izdali 4000 brezplačnih vozovnic Slovenija. Za pridobitev morajo najprej izpolniti vlogo in se z njo oglasiti na blagajni Avtobusne postaje Maribor, kjer je treba ob oddaji vloge predložiti osebno izkaznico, če gre za invalide, pa še izkaznico ugodnosti invalida.

Pogodbo, ki je podlaga za brezplačen mestni prevoz za omenjene kategorije

potnikov, sta Ministrstvo za infrastrukturo in Marpromom sklenila z veljavo od 1. oktobra 2021 do 31. avgusta 2022. V Sloveniji so lahko upokoјenci že pred tem koristili brezplačen prevoz z medkrajevnim potniškim prometom; tako je ministrstvo s tem, ko je to ugodnost razširilo še

na mestni promet v Mariboru in Ljubljani, izenačilo dostopnost medkrajevnega in mestnega potniškega prometa. Marprom si od tega obeta povečanje števila starejših potnikov, ki so tudi sicer med številčnejšimi uporabniki mestnega avtobusnega prometa v Mariboru. ✓

Stojnica na trgu svobode.

Prvega oktobra, na mednarodni dan starejših, se je Marprom pridružil aktivnostim, ki jih je organiziral Svet za starejše Mestne občine Maribor. Tako je na stojnici na Trgu svobode starejšim predstavljal brezplačen prevoz z mestnimi avtobusi in jim po potrebi pomagal pri izpolnitvi vloge za brezplačno vozovnico. Ob tem je starejšim tudi delil vizitke mestnih mini vozil Maister s telefonsko številko, na kateri lahko naročijo brezplačen prevoz z njimi po območju za pešce kadarkoli med 8. in 20. uro.

CENTER ZA AVTOMATSKO VODENJE PROMETA NA NOVI LOKACIJI

Mestna občina Maribor in družba Nigrad sta 6. decembra predali v uporabo prenovljen Center za avtomatsko vodenje prometa (CAVP). Ta je v preteklosti deloval v objektu glavne avtobusne postaje v Mariboru, pred kratkim pa je svoje mesto dobil v prostorih Nigrada na Zagrebški cesti.

Za posodobitev in preselitev CAVP, ki predstavlja pomemben projekt z vidikov hitrejšega popravila semaforjev ob okvarah in zagotavljanja večje prometne varnosti, je MO Maribor namenila približno 220.000 evrov. »Gre za velik korak k boljšemu in učinkovitejšemu mestnemu servisu. Znižali smo namreč stroške, saj smo center preselili iz prostorov, kjer smo zanje plačevali najemnino,« je ob odprtju CAVP na novi lokaciji poudaril župan MO Maribor **Saša Arsenovič**.

V CAVP je povezanih vseh 80 mariborskih semaforiziranih križišč, v njem pa je vzpostavljen tudi nadzor nad videosistemi v križiščih, kjer so nameščeni, nad potopnimi valji za vstop v središče mesta in nekaterimi nesemaforiziranimi križišči. Prenova CAVP po besedah njegovega vodje mag. **Roberta Lutarja** pomeni prvi korak k učinkovitemu nadzoru prometne infrastrukture v Mariboru: »V preteklosti smo imeli sedem semaforiskih central, s preselitvijo in posodobitvijo centra smo prešli na dve. Tehnologija je namreč napredovala in omogoča boljše upravljanje sistema. V katerekoli križišču pride sedaj do kakršnekoli okvare, izvemo za to v realnem času in lahko takoj odreagiramo. Ob tem vidimo tudi,

za kakšno vrsto okvare gre, tako da lahko gredo vzdrževalci na teren boljše pripravljeno, saj vedo, kaj jih tam čaka.«

Maribor s prenovljenim CAVP stopa v korak z razvitimi evropskimi mesti, je poudaril podžupan dr. **Samo Peter Medved**. »V center je mogoče vključiti še nadzor javne razsvetljave in krožišč. Ob tem je MO Maribor naročila tudi prometni model, ki bo v soodvisnosti s podatki, pridobljenimi v centru, še dodatno pripomogel k boljšemu upravljanju prometa v mestu. Razmišljamo torej trajnostno, zeleno in pametno,« je dodal. ✓

CVETLIČARNA ARALIJA SE PREDSTAVI

Cvetličarna Aralija deluje v okviru Pogrebne podjetja Maribor in dopolnjuje celovito paleto storitev podjetja. Že sama lokacija prodajaln, neposredno ob pokopališču, nakazuje, da je poglobljena dejavnost naše cvetličarne žalna floristika. A ob tej enakovredno vključujemo tudi druge segmente cvetličarstva in vrtnarstva – od urejanja grobov, parkov, nasadov in ostalih prostorov do aranžiranja in priprave šopkov za svečane priložnosti.

Delo cvetličarja je raznoliko, saj se v njem prepletajo vrtnarstvo, cvetličarstvo, trgovina, kreativnost, smisel za lepoto, domišljija in umetnost. Zelo pomembna veščina cvetličarja je tudi delo z ljudmi; naše mojstrice cvetja znajo prisluhniti željam kupcev, jih razumeti in tudi

uresničiti, kolikor je le mogoče. Pri tem v cvetličarni, kjer na razstavnem prostoru predstavljamo smernice v cvetličarstvu, našim strankam omogočamo sodoben, svetovalen odnos.

TRADICIONALNI KOLEDAR IZDELKOV

V Cvetličarni Aralija pripravljamo raznolike dekoracije za vsako priložnost. Pri delu spremljamo najnovejše trende v cvetličarstvu, se izobražujemo in preizkušamo vedno nove materiale ter tehnike, s pomočjo katerih nastajajo zanimivi, kreativni cvetlični izdelki. Kot je že postala tradicija, lastne izdelke vsako leto predstavimo v koledarju, ki ga podarimo našim poslovnim partnerjem, sodelavcem in upokojujencem. ✓

NADGRADNJA APLIKACIJE MESTO SPOMINA

V aplikaciji Mesto spomina je Pogrebno podjetje Maribor v preteklih letih pridobilo veliko koristnih povratnih informacij uporabnikov. Ob številnih točnih lokacijah grobnih mest, ki so nam jih posredovali najemniki ali obiskovalci pokopališča, smo zaznali še željo po nalaganju dodatnih vsebin in fotografij. V letu 2021 smo sledili tem željam in izvedli nadgradnjo aplikacije, ki tako omogoča navedeno.

VIRTUALNE SVEČE

Odgovornost do okolja je ena od zavez, ki jih v Pogrebno podjetje zasledujemo na vsakem koraku. V času, ko klasične nagrobne sveče postajajo vse večji ekološki problem, in v času, ko je družine omejeno, lahko sožalje izrečemo tudi na drugačen način. Morda s prižigom virtualne sveče preko aplikacije na spletni strani Pogrebne podjetja, kjer je moč kadarkoli prižgati virtualno svečo in ob njej zapisati posvetilo. Tudi okolje bo hvaležno za to. ✓

»ZAME JE BILA ČAST, DA SEM LAHKO POMAGAL POLICIJI«

V Marpromu smo vedno ponosni na sodelavce, kadar se ti ob vestnem opravljanju službenih nalog izkažejo še na drugih področjih. Tako je bilo tudi, ko je naš voznik mestnega avtobusa Ivan Palaič v gozdu na območju Zgornje Kungote našel pogrešano starejšo gospo, za kar je pozneje prejel medaljo za požrtvovalnost slovenske policije.

Ste se iskanja pogrešane gospe lotili načrtno, kako se spominjate tega dogodka?

Vse se je zgodilo spontano, saj sprva nisem vedel, da se je približno dva kilometra od mojega doma na terenu odvijala iskalna akcija. V gozd sem se odpeljal z namenom, da odstranim drevo, ki se je podrlo na cesto in jo zaprlo za avtomobile. To se je zgodilo v Zgornji Kungoti blizu ceste, ki vodi proti Gaju. Ko sem prišel tja, pa sem opazil, da pod cesto nekdo leži napol v ledeno mrzlem potoku.

Takoj zatem ste se spustili do potoka; v kakšnem stanju je bila gospa, ko ste prišli do nje?

Noge in del telesa je imela v vodi. Lahko je govorila, a je bila poškodovana in

podhlajena. Nezgoda se je pripetila zgodaj spomladi proti večeru, jaz pa sem jo našel naslednji dan, tako da je imela vso noč noge v potoku. Tisto noč se je temperatura spustila pod ničlo, ponekod v grabi je bil še led. Ko sem prišel do nje, sem ji potegnil noge iz vode, namestil nekaj pod glavo in pomagal, kolikor sem lahko. Nemudoma sem tudi poklical reševalce in jih usmerjal do kraja nezgode.

Kako je pravzaprav prišlo do tega dogodka, ki mu je sledila akcija iskanja pogrešane osebe?

Od policije sem pozneje izvedel, da je gošpa med vožnjo po omenjeni cesti pripeljala do podrtega drevesa, kjer je poskušala obrniti avtomobil. A ko je v temi zapeljala vzvratno, je z avtom zdrsula v graben. Po tem je iz avtomobila vzela svoje stvari in se najverjetneje odpravila po pomoč, saj je zgoraj na hribu opazila luči, najbrž pa v temi ni zaznala brezna in potoka ter je padla vanj. Pri padcu si je zlomila rebra in nato obležala tam. Svoji so okoli 22. ure izgubili stik z njo in se obrnili na policijo, ki je sprožila iskalno akcijo, v katero so vključili več patrulj in tudi helikopter.

Odmevno priznanje policije ste prejeli kot eden redkih, ki ne prihajajo iz policijskih vrst. Kaj vam to pomeni?

Medaljo za požrtvovalnost sem dobil na proslavi ob dnevu policije, ki jo je organizi-

rala Policijska uprava Maribor 22. junija letos v Pesnici. Tam je bilo prisotnih kakšnih 300 policistov. Zame je bila čast, da sem lahko pomagal policiji, nagrada pa je izkaz njihove hvaležnosti in potrditev, da sem naredil nekaj dobrega. Vesel sem bil tudi čestitk sodelavcev v Marpromu in vseh ostalih, za kar se jim iskreno zahvaljujem.

Marprom si pri svojem delovanju prizadeva za družbeno odgovornost in spodbuja čut za pomoč drugim. Ali menite, da se v družbi dovolj zavedamo pomena teh kategorij?

Zdi se mi, da smo danes nasploh premalo pripravljeni pomagati drugim v stiski. Spomnim se na primer posnetka, na katerem je šlo za uprizorjen srčni napad in je bilo videti, kako ljudje enostavno hodijo mimo.

V Marpromu ste zaposleni od ustanovitve podjetja leta 2011, kako dolgo pa že opravljate poklic voznika mestnega avtobusa?

Voznik mestnega avtobusa sem postal leta 2005, ko sem se zaposlil v tedanjem Certusu,

tako da sem v tem poklicu neprekinjeno že 16 let. Delo opravljam z veseljem in zadovoljstvom, je pa res, da imamo vozniki veliko odgovornost. Trenutno vozim avtobus na liniji 7 Kamnica, prej sem bil 15 let na liniji 1 Tezno. »Enka« je po številu potnikov in avtobusov naj-

močnejša proga, medtem ko je linija 7 bolj umirjena in ima večje število stalnih potnikov.

Število potnikov na mestnih avtobusih se je v času koronakrize skoraj prepolovilo; kako gledate na poklic voznika v tem času?

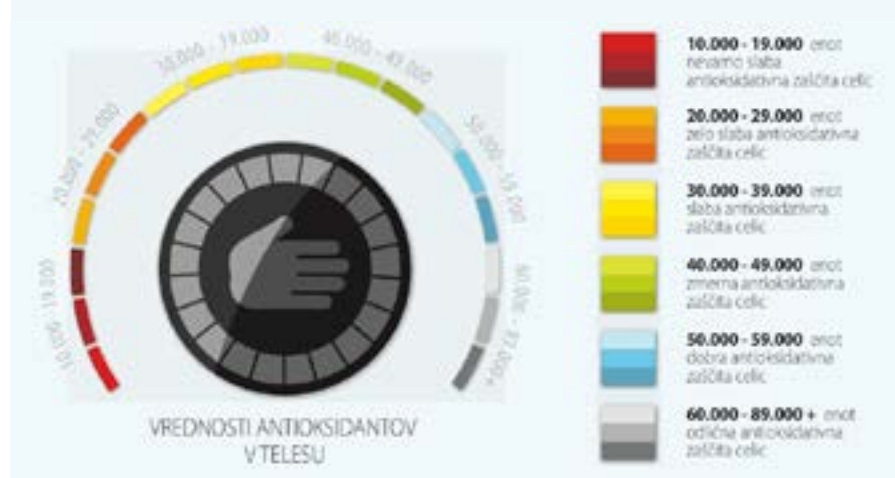
Držati se moramo ukrepov, kar včasih res ni prijetno, a moramo to pač sprejeti. Na avtobusu na liniji 7 opažam, da potniki večinoma nosijo zaščitne maske in spoštujejo tudi druge varnostne ukrepe zaradi virusa covid-19. ✓

Ivan Palaič

»Mislim, da bi morali ljudje večkrat priskočiti na pomoč drugim, ko se znajdejo v težavah,« je v pogovoru za glasilo Povezani poudaril Ivan Palaič.

ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG SODELAVCEV NAM JE NA PRVEM MESTU

V Snagi se dobro zavedamo, da so sodelavci naše največje bogastvo. Zato si želimo zdravih sodelavcev, ki so bolj produktivni, zavzeti, zadovoljni in srečni. Skrb za zdravje in dobro počutje zaposlenih tako sodi med ključne vrednote podjetja.

Jesensko-zimsko obdobje je čas, ko se po vročem poletju spet odpravljajo na pohod različni virusi, in takrat je ključnega pomena močan imunski sistem, ki se jim lahko postavi po robu. V luči novega koronavirusa je želja po dobrem imunskem sistemu zagotovo še močnejša. Zato se je vodstvo podjetja odločilo, da nam v sklopu promocije zdravja na delovnem mestu ponudi edinstveno priložnost spoznati, kakšen je naš imunski sistem, ki nas ščiti pred zunanjimi vplivi iz okolja in razvojem različnih bolezni.

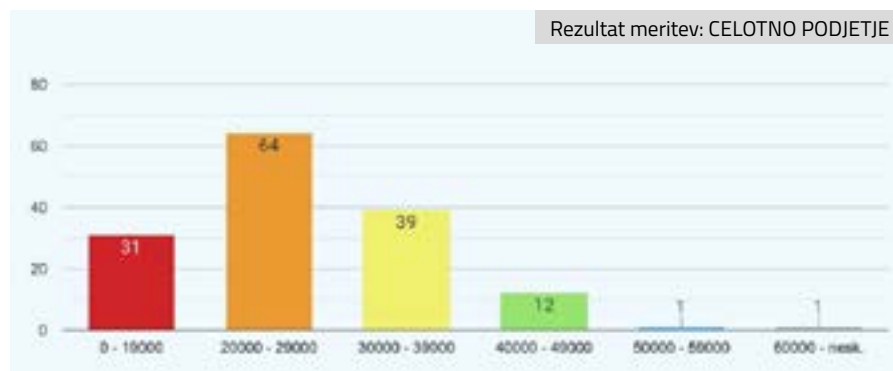
Tako smo lahko septembra vsi zaposleni opravili meritev svojega imunskega sistema na biofotonskem skenerju. To je z Nobelovo nagrado nagrajena tehnologija, ki detektira naše življenje, saj nam pove, ali imamo dovolj močan imunski

sistem oziroma dovolj zdrav način življenja za zaščito pred boleznimi. Opravljena meritev z biofotonskim skenerjem predstavlja pravo preventivo oziroma prvi

alarmni sistem. Meritve je opravila izvajalka iz podjetja Nu Gen, ki se ukvarja z dejavnostmi preventive zdravja.

Meritve se je udeležilo 148 sodelavcev iz različnih delovnih sredin, izvajalka pa je po tem pripravila končno poročilo meritev. Kot izhaja iz grafičnega prikaza na ravni podjetja, je bilo 31 sodelavcev izmerjenih v najnižjem, rdečem nivoju, 39 sodelavcev v rumenem nivoju, ki še ni zadovoljiv, v tretjem, oranžnem nivoju je bilo izmerjenih 39 sodelavcev, v zelenem že zadovoljivem nivoju 12 sodelavcev in le pri dveh sodelavcih je bila meritev izjemna – s svojim imunskim sistemom oziroma vrednostjo antioksidantov v telesu sta poslegla v moder in eden celo srebren nivo.

Podrobnejše poročilo o rezultatih meritev (tudi znotraj posameznih delovnih enot) so sodelavci prejeli kot prilogo k plačilni listi. Meritve bomo v prihodnje ponovili in tako spremljali stanje imunskega sistema ob upoštevanju nasvetov za izboljšanje. Naslednje meritve bodo potekale v začetku januarja – do takrat se bomo trudili, da bomo dosegli boljši rezultat. V ta namen bomo pili dovolj vode, uživali sveže sadje in zelenjavo, se gibal, spali 7–8 ur dnevno, zmanjšali grde razvade (kajenje, pitje alkohola), se izogibali hitri hrani in sladkorju ter poskušali obvladovati stresne situacije.

ODKRIVANJE TALENTOV NA KOSTANJEVEM PIKNIKU

Letos smo se uspeli družiti na našem tradicionalnem jesenskem srečanju ob pečenih kostanjih. Seveda sta se ponovno izkazala Janez in Jure, ki sta z odličnimi čevapčiči in kotleti poskr-

bela za razvajanje naših brbončic. Pokušali smo tudi sladek mošt, ki ga je Sveti Martin v naslednjih dneh spremenil v vino. Prijetno druženje v še toplem sončnem popoldnevu sta preplavili čudovita glasba, za katero je poskrbel naš Boštjan, in dobra volja. Še več, odlično vzdušje je spodbudilo posamezne sodelavce, da so se nam predstavili v povsem novi luči. Jože, Danijel in Milan so popestrili vzdušje s svojimi enkratnimi pevskimi podvigi. Bravo fantje – veseli smo, da smo vas spoznali tudi v tej vlogi, v kateri ste se čudovito izkazali.

Spodbudne besede nam je namenil tudi naš direktor in nas motiviral, da še naprej ostajamo izjemni pri svojem delu. Prav tako smo se razveselili vrečke jesenskih dobrot; naj nam bosta domače bučno olje in kozarec medene razvade odlična popotnica v jesensko-zimske dni. Tovrstna druženja so izjemna priložnost za tkanje in krepitev vezi ter neformalno povezovanje sodelavcev znotraj oddelkov in med njimi. Sodelavci na takšnih druženjih stopimo iz svojih običajnih vlog na delovnem mestu in pokažemo preprostost, odprtost in družabnost. Druženje je pomemben del naše kulture in naj tako tudi ostane.

IZOBRAŽEVALNA EKSURZIJA NA DOLENJSKO

V soboto, 18. septembra, so se naši sodelavci ob 6. uri izpred Snage odpravili na izlet na Dolenjsko. Prvi postanek so imeli v Novem mestu, kjer so obiskali Centralno čistilno napravo in se seznanili z njenim delovanjem oziroma s postopki čiščenja. Sledil je ogled Novega mesta z malico v Gostilni pri Štefki. Ob vznožju Gorjancev so se odpeljali skozi Šentjernejo do Kartuzije Pleterje. V Muzeju na prostem so spoznali dediščino naših prednikov, si ogledali črno kuhinjo in poskusili še toplo dolenjsko pogačo. Sprehodili so se po 600 let starem drevoredu in si ogledali kartuzije. Življenje in delo menihov so jim približali s pomočjo filma. V Kostanjevici na Krki so vstopili v Kostanjeviško jamo in cistercijanski samostan, prijeten dan pa zaključili z večerjo v bližnjem gostišču, od koder so se v večernih urah odpeljali proti Mariboru.

VODA NA VOLJO TUDI S PITNIKA NA DVORIŠČU

Naša zelena oaza sredi dvorišča je bogatejša za pitnik, kjer se lahko osvežimo s čisto in svežo vodo. Mariborski vodovod, ki je pitnik vgradil, zagotavlja neoporečno vodo iz javnega vodovodnega sistema. Pitnik nas tako tudi ozavešča, da v Mariboru pijemo zdravo in kakovostno vodo. Pitje vode iz pipe prinaša prednosti za zdravje, okolje in za naše denarnice. Zato je na mestu, da si postrežemo z njo. Z uživanjem vode iz pipe lahko tudi prispevamo k zmanjševanju plastičnih odpadkov, predvsem pa je to zagotovo bolj zdrava izbira kot pitje sladkih in gaziranih pijač. ✓

DUŠKO JE NAŠ EKO JUNAK

Konec junija in v začetku julija je Snaga pustila svoj pečat v Mestnem parku, kjer so se odvijale različne aktivnosti v okviru Art kampa. Naše promotorke so delile koristne nasvete, z otroki izdelovale denarnice iz odpadne tetrapak embalaže in spodbujale ponovno uporabo tudi v obliki izmenjave igračk. Tako je marsikatera igrčka našla svojega novega uporabnika in verjamemo, da ga bo razveseljevala. Veliko otrok je postalo tudi imetnik čisto svoje ekodenarnice. Posebno veselje tako med mlajšimi kot starejšimi pa je ponovno pričaral naš Duško; s svojo prikupnostjo je poskrbel za pravo otroško veselje in njegovi tatuji so pristali na marsikateri otroški roki.

OBISKAL JE OTROKE OB TEDNU OTROKA

Zveza prijateljev mladine Maribor je ob Tednu otroka na Trgu svobode organizirala številne delavnice, igre in predstave za otroke z željo spodbujanja ustvarjalnosti, igrivosti in gibanja na prostem. Med otroke se je pomešal tudi naš Duško in ni jih pustil ravnodušnih. Otroci so z njim zaplesali, se veselili njegove prisotnosti, stisnili v njegov objem in si z njim izmenjali številne »petke«. Duško se jim je pridružil tudi v igri in jim podelil svoje tatuje. Moto letošnjega Tedna otroka Razigran uživaj dan je bil še toliko pomembnejši v tem času, ko tudi otroci pogrešajo stike in druženja. ✓

SNAGI CERTIFIKAT DRUŽBENO ODGOVOREN DELODAJALEC IN PRIZNANJE ZKG

Revizorski svet Ekvilib inštituta je obravnaval pripravljeno dokumentacijo Snage in podjetju na podlagi analize trenutnega stanja, implementiranih

temeljnih ukrepov in načrta implementacije izbranih ukrepov podelil Pristopni krovni certifikat družbeno odgovoren delodajalec. Certifikat se nanaša na 4 področja:

- organizacijsko upravljanje;
- usklajevanje zasebnega, družinskega in poklicnega življenja;
- medgeneracijsko sodelovanje;
- varnost in zdravje pri delu.

Sedaj nas čaka veliko dela, saj moramo vse ukrepe – skupno jih je 48 – temeljito izvajati in z njihovo pomočjo graditi na družbeni odgovornosti in trajnostnem razvoju.

Na slavnostni podelitvi certifikatov 13. septembra v hotelu Thermana Laško smo bili med prvimi prejemniki tega certifikata. Prevzel ga je direktor Franc Dover, s prejemom pa smo se zavezali, da bomo družbeno odgovornost živeli, jo razvijali in zanjo navduševali vse svoje deležnike, v prvi vrsti pa vse sodelavce.

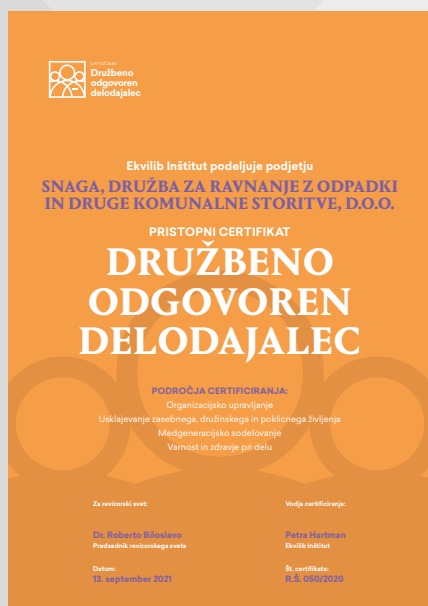
zaznamovala podelitev nagrad in priznanj Zbornice komunalnega gospodarstva (ZKG) za izjemne dosežke v komunalnem gospodarstvu. Med nagrajenci je bila tudi Snaga, ki je prejela priznanje za 60 let delovanja in izjemne dosežke na področju komunalnih dejavnosti.

Gre za spodbudo več, da bomo z motiviranimi sodelavci še naprej delovali strokovno in si prizadevali za spremembe okolja in sveta na bolje. S svojim sloganom »Bodimo modri, ohranimo zeleno in ostnimo zdravi!« bomo še naprej spodbujali sebe in širše okolje k odgovornemu odnosu do našega planeta, ki kliče k spremembam vedenja in ravnanja. ✓

ODMEVNO PRIZNANJE ZKG

V Podčetrtku se je 23. in 24. septembra odvijala jubilejna 10. Konferenca komunalnega gospodarstva, kjer je prvi dan

KRIŽANKA

								AVTOR MARJAN GRABNER	BEL DODATEK NA KAVI	FOTO- APARAT	ČOLN ZA PREVOZ RANJENIH IZ GORA	HRVAŠKI PISATELJ (VUKOS- LAV)	MERSKA ENOTA ZA POVRŠINO	GOVEJE MAŠČOBNO TKIVO	VERGILOV JUNAK V VENEI	ROČNI VOZIČEK NA DVEH KOLESIH
								ODRVA- LEC OD PODLAGE								
								TESTENINE								
								NEKDANJI PLAVALČEK TAHIROVIČ					VODNA PREGRADA			
								TELUR			EGON KUNEJ			JENNIFER ANISTON		
								PRTLJAK MEHIŠKI PES			GL. MESTO NORVEŠKE			ZAH. SOSEDI IRANCEV		
															PREDI- VALKA ALABAME	OTROK DO PRVEGA LETA STAROSTI
VSE DOBRO IN OSTANITE ZDRAVI !	KOŽA Z LASMI NA ČLOVEŠKI GLAVI	SAVO- GLASNIK	JAVNE FINANCE	ŠPORTNE ČOPATE V ŽARGONU	UMETNIŠKA PODOBA NAGICE	KATJA TRATNIK	BRAZILSKA DRŽAVA SL. PEVEC (MIRAN)					BIRO				
PO BOŽIJE ČASČENA INDUSKA ŽIVAL										AVON						
ODPRAVA JEZIKOVNIH NAPAK V TEKSTU										NA DAN PLAČAN DELANEC			ZELUŠČNA PLUJAČA			
OKRAS NA ANTIONIH STEBRIH						ZOFA						GEOGRAF IN JAMAR (TADEJ)				
GRUZUSKA DENARNA ENOTA					VIŠINA STAVBE	IMENITEN LJUBIMEC						UMRLI ŠEF ZNI (KOFI)				
PETER LOVŠIN			KRAJ PRI DUBROVNIKU						DODATEK						MITJA ČANDER	
Težje: GABARIT, OPARIN in RONO.	OSMI RAZRED NEKDANJE GIMNAZIJE	SLONOV ČEKAN	PLOSKOVNA MEPA				PEVKA KRAJNČAN		RUS. BLOKE- MIK (ALEK- SANDER)					AMI. PEVEC TURNER		
	LAUŠANJE						JUDOVSKI PSMILOK							JAPONSKO VELEMESTO		
CERE- MONIAR							SL. IGRALKA (VERA)				ELEMENT HOJE					
							ILUZIONIST (MIRAN)				ZNAN JE RIBČEV ?					
VELIKA ČUTNA ŽELJA				ZNAK ZA ENAKOST						IGRALKA KUDROW					IZDELO- VALEC LEŠENIH ŽUČ	? DVOJNA MNOŽINA
				SATIRIČNI PISATELJ						TORBA ZA ČEZ RAMO						
ŠVEDSKO- AMERIKANSKA IGRALKA AKERMAN					MALO- PRIDNEŽ							HOKEJIST KOPITAR				
					KOLO Z MOTORJEM							KORALNI OTOK				
ALIJOŠA ZORGA			IT. MESTO V ROMANU						IZPALEJSKI OČAK					LEV DETELA		
			KEN. ATLET (HENRY)						OTROŠKA OKONČINA					GL. MESTO TOGA		
JUŽNI VETER V SREDO- ZEMLJU						RITNIK ZADNIK					GL. MESTO ESTONIJE					
						SLIKAR MAVEČ					ENOTA ZA MOČ					
PESNIK ŽUPANČIČ					HOKEJSKI PLOSČEK				SMUČAR KARNIČAR					PARNI OR- GAN VIDA		
					VOJKO ANŽELJČ				MATJAŽ SMODIŠ					OTO VRHOVNIK		
SESALEČ, KI ŽIVI NA DREVJU							KDOR IMA VELIKE NACRTE									
TROPSKI HRUSKAST SADEŽ							MORSKA RIBA S SPLOŠČENI TRILESONI					RELIGIJA				

Povezujemo razvojne potenciale mesta

JHMB

